

Porovnání stavu avifauny na Vrabcovsku (Kutnohorsko) v letech 1938–1955 a 1998–2018

A comparison of bird communities in the Vrabcov region, District of Kutná Hora, in periods 1938–1955 and 1998–2018

Michal KAVKA

Pobřežní 53, 284 01 Kutná Hora; e-mail: numenius@seznam.cz

ÚVOD

Pečlivé dlouhodobé sledování složení avifauny jednotlivých mikroregionů poskytuje cenné informace o změnách v početnosti ptačích druhů a složení ptačích společenstev (např. MARTIŠKO *et al.* 1997, ŠKORPÍKOVÁ *et al.* 2012). Cílem předkládané práce je podat přehled a porovnat změny ve výskytu ptáků v regionu Vrabcovska na Kutnohorsku v období 1938–1952 a 1998–2018.

Sledované území se nachází v prostoru mezi městy Kutná Hora a Čáslav (obr. 1). Rozloha oblasti je 32 km² a nadmořská výška se pohybuje od 204 do 290 m n. m., území leží v částech mapovacích kvadrátů 6057 a 6058. Sledovanou plochu tvoří především orná půda (cca 90 % plochy území), většina polí má rozlohu 20–50 ha, pěstuje se především řepka a obilniny. Plocha intravilánu je zastoupena přibližně 8 %. Trvalé luční porosty s rozlohou nad 1 ha se nacházejí pouze u rybníku Ovčárecký (6,5 ha, obr. 2.), mezi Lochy a Třebešicemi (4 ha) a v okolí Třebešic (cca 4 ha). Lesy jsou zde listnaté, nejrozsáhlejší je les mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem (17 ha). Další menší lesíky se nacházejí především u rybníku Vrabcov (10 ha), jižně od Třebešic (6,5 ha) a u Lochů (5,5 ha). K významným vodním plochám patří rybník Vrabcov (12,5 ha, z toho 4 ha litorálních porostů), Ovčárecký rybník (10,3/0,6 ha litorálu, obr. 3), Nový rybník (9,2/4,6 ha litorálu; obr. 4), rybník Utopenec (3,6 ha) a bývalé cukrovarské odkaliště u Nových Dvorů (1,5 ha). Litorální porosty na všech rybnících tvoří především rákos obecný (*Phragmites communis*) a méně orobinec širokolistý (*Typha latifolia*). Všechny rybníky jsou intenzivně rybářsky využívány. Napříč celou oblastí protéká potok Klejnárka. Specifickou plochou jsou dlouhodobě nevyužívané rybízové sady u Kutné Hory – Karlova. Jejich rozloha byla v roce 2003 cca 50 ha. Postupným rozoráváním se jejich plocha zmenšovala na 15 ha v roce 2014 a 11 ha v roce 2018.

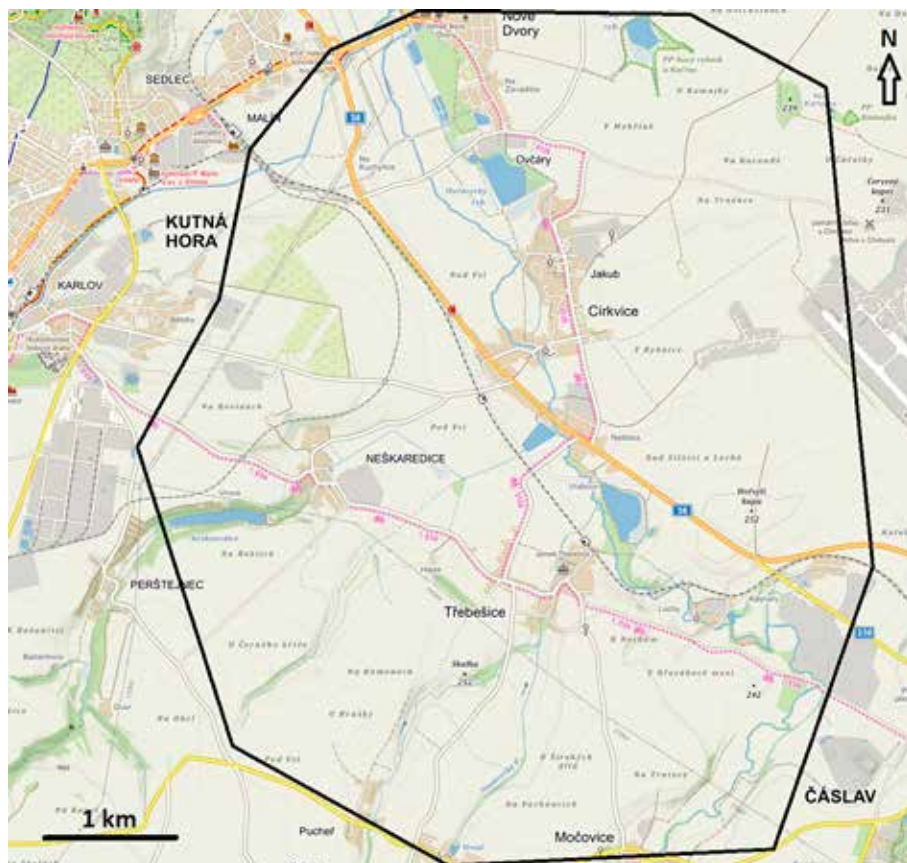
Krátké zprávy o avifauně zájmové oblasti v období 1938–1952 publikoval ornitolog Jiří Vraný (např. VRANÝ 1944, 1946, 1952), kompletní údaje z let 1938–1952 shrnul v rozsáhlejší příspěvku Ptactvo Kutnohorska (VRANÝ 1976). V novodobé historii je oblast sledována více ornitology (především J. Pomykalem, M. Truhlářem a autorem tohoto článku), kteří publikovali zprávy o pozorování vzácných druhů (např. KAVKA 1999, POMYKAL 1999, KAVKA 2001, KAVKA 2003, POMYKAL 2005, KAVKA & KRÍVSKÝ 2008). KUNSTMÜLLER (2008) ve svém příspěvku o bukači velkém (*Botaurus stellaris*) zmiňuje i několik záznamů z rybníku Vrabcov a zprávu o hnízdění a výskytu

vlhy pestré (*Merops apister*) publikoval KAVKA (2016). Dále byly zpracovány i data o výskytu potápek (Podicipediformes; KAVKA & KŘIVSKÝ 2018).

METODIKA

Práce vychází z údajů VRANÉHO (1976), který avifaunu oblasti sledoval v letech 1929–1956 a zejména v období 1939–1945 prováděl téměř každodenní pozorování. Výskyt často i vzácných druhů dokládal jejich zástřelem a preparací. Svou sbírku preparátů, čítající 248 jedinců v 151 druzích a poddruzích, věnoval Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity. Odchyty a kroužkování ptáků neprováděl. Sledoval především rybník Vrabcov a jeho blízké okolí. Ostatní rybníky navštěvoval jen zřídka a uvádí z nich jen několik záznamů.

V období 1998–2018 byla oblast v průběhu roku navštěvována značně nepravidelně. Nejvíce kontrol (cca 75 %) probíhalo od března do července a v posledních letech byla

Obr. 1: Vymezení sledované oblasti Vrabcovska na Kutnohorsku (© MAPY.CZ 2019).

Fig. 1: Map of the Vrabcov region, District of Kutná Hora (© mapy.cz 2019).

oblast sledována častěji i v zimním období. Nejméně kontrol připadá na podzim. Také rozložení kontrol v krajině bylo nerovnoměrné, systematictěji byly sledovány pouze rybníky Vrabcov, Ovčárecký a zejména Nový. V litorálních porostech rybníků Nový a Vrabcov byly především v letech 2006–2012 prováděny autorem článku nepravidelné odchvy ptáků v období duben až srpen za účelem kroužkování. Obvykle se jednalo o 1–5 odchytů v roce, při kterých bylo instalováno 30–60 metrů sítí. Celkem bylo odchyceno cca 1 000 jedinců v 35 druzích.

Pro doplnění znalostí o výskytu jednotlivých druhů jsou použity údaje i od těchto ornitologů: I. Kunstmüller, J. Pomykal a M. Truhlář, kteří v letech 1998–2018 více nebo méně pravidelně navštěvovali sledovanou oblast. Jejich záznamy jsou citovány *in litt.*

Použité zkratky: ad – dospělý jedinec, ex. – exemplář, imm. – nedospělý jedinec, juv. – jedinec v prvním roce života, M – samec, F – samice, P – pár. (*Used abbreviations: ad – adult, ex. – individual, imm. – immature, juv. – juvenile, M – male, F – female, P – pair.*)

VÝSLEDKY

Ve sledované oblasti bylo v letech 1998–2018 zjištěno 207 druhů, z toho bylo 106 druhů hnízdících. VRANÝ (1976) z let 1938–1952 uvádí 177 druhů a pouze 75 druhů hnízdících (tab. 1).

Přehled zjištěných druhů

Labuť velká (*Cygnus olor*)

Pravidelně hnízdí v počtu 1–3 P na rybnících Vrabcov, Ovčárecký a Nový. První hnízdění v regionu je z roku 1980, kdy 1 P vyhnízdil na Novém rybníku, ale není vyloučeno, že k hnízdění došlo již v předešlých letech (M. Truhlář *in litt.*). V některých rocích se sdružuje do menších hejn, nejčastěji na rybnících Utopenec a Ovčárecký. Nejvíce, 28 ex., bylo zjištěno 5. 7. 2018 na rybníku Vrabcov. Mimo vodní plochy se labutě často zdržovaly na polích, např. 23. 1. 2015 bylo 12 ex. pozorováno na pastvě v řepkovém poli u Jakubu.

VRANÝ (1976) zmiňuje pouze výskyt 5 ex. na rybníku Vrabcov ve dnech 8.–28. 11. 1943. Dne 29. 11. 1943 se labutě přesunuly na Ovčárecký rybník, kde zůstaly až do zámru v polovině prosince.

Labuť zpěvná (*Cygnus cygnus*)

Dospělý jedinec se zdržoval ve dnech 26.–30. 12. 2011 na rybníku Utopenec. Pravděpodobně ten samý pták byl pozorován na Ovčáreckém rybníku od 7. do 24. 1. 2012 (VAVŘÍK & FK ČSO 2012, 2013).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*)

M. Truhlář (*in litt.*) pozoroval 1 ex. 15. 6. 2018 na Novém rybníku.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Husa velká (*Anser anser*)

Ójedlně hnízdí, pravidelně protahuje. Úspěšné vyhníždění bylo prokázáno v roce 2016, kdy 1 P na Novém rybníku vyvedl 5 pull. V období tahu byla zjištěna nejčastěji koncem zimy a v jarním období. Nejčasněji byl pozorován 1 ex. 8. 2. 2014 na rybníku Utopenec. V letním období bylo na Novém rybníku pozorováno 12 ex. 31. 7. 2018 a na rybníku Vrabcov byl 1 ex. zastížen 30. 8. 2002.

VRANÝ (1976) uvádí pouze pozorování 1 ex. na rybníku Vrabcov 24. 4. 1940.

Husa polní/tundrová (*Anser fabalis/serrirostris*)

V současnosti nezastížena.

VRANÝ (1976) pozoroval 15. 9. 1950 1 ex. na rybníku Vrabcov.

Husa běločelá (*Anser albifrons*)

V současnosti nepravidelně na tahu a v zimním období. Většina pozorování se týká přeletujících hejn. Největší hejno čítající cca 540 ex. bylo pozorováno 7. 1. 2018 u Jakubu. Tamtéž bylo 30. 12. 2017 sečteno na kukuřičném strništi 62 ex. V jarním období se 1 ex. zdržoval na Novém rybníku 18. 4. 2006.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Berneška bělolící (*Branta leucopsis*)

Jedna zjištěna na rybníku Vrabcov 24. 5. 2011. Na stejném místě pozoroval J. Pomykal pradedpodobně téhož ptáka 27. 5. 2011 (VAVŘÍK 2002).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Husice liščí (*Tadorna tadorna*)

Vzácně na tahu. Zastížena byla opakovaně na Novém rybníku: 21. 3. 2006 1 M, 10. 3. 2015 opět 1 M, v období 11. 8. – 3. 9. 2015 1 juv. a 5. 5. 2016 1 F. Na stejné lokalitě byli 8. 5. 2008 zastíženi 3 ex. (M. Truhlář *in litt.*). Z rybníku Vrabcov pocházejí 2 záznamy, 28. 8. 2018 zjištění 3 ex. a 10. 9. 2018 pozorování 2 ex.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt 2 ad. ve dnech 20.–21. 9. 1943 na rybníku Vrabcov.

Husice rezavá (*Tadorna ferruginea*)

Dne 15. 5. 2004 pozoroval POMYKAL (2005) 1 ex. na rybníku Ovčárecký. Na Novém rybníku byl 1 ex. zjištěn 25. 7. 2004 (VAVŘÍK & FK ČSO 2012).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)

Pravidelně hnízdí, protahuje i zimuje. Nejpočetněji hnízdí na rybnících Vrabcov (max. 12 F s pull. v roce 2007) a Ovčárecký (8 F s pull. v roce 2015). Na Novém rybníku pozorováno nejvýše 5 rodinek a stejně tak na rybníku Utopenec. Jednotlivé rodinky byly zjištěny i na malém rybníčku v obci Lochy a na bývalých odkalištích u Nových Dvorů. Ve vyšších počtech se zpravidla vyskytovala pouze v zimním období a na počátku jarního tahu. Největší skupina 450 ex. byla sečtena 26. 2. 2009 na rybníku

Utopenec. V průběhu podzimního tahu se na rybních zdržovaly maximálně desítky kachen divokých.

Podle VRANÉHO (1976) nejběžnější kachna. Na rybníku Vrabcov každoročně hnízdila v počtu 2–4 P, na rybnících Ovčárecký a Nový hnízdila mnohem početněji. V mimohnízdni době, zejména v únoru a březnu a září až prosinci, se vyskytovala v početných hejnech.

Kopřivka obecná (*Anas strepera*)

Nepravidelně hnízdí, pravidelně protahuje. Jednotlivé kachny s mladými byly pozorovány na rybnících Nový ve dnech 17. 6. 2001 (M. Truhlář *in litt.*), 13. 7. 2008 a 2. 7. 2009, Ovčárecký dne 18. 6. 2002 (I. Kunstmüller *in litt.*) a Vrabcov 29. 6. 2015 a 3. 7. 2018. Pravděpodobně však hnízdí častěji, ale uniká pozornosti. Na tahu (mezní data 26. 2., 27. 10.) se objevuje pravidelně na všech větších rybnících (Vrabcov, Ovčárecký, Nový a Utopenec). Nejvíce bylo zjištěno 12 ex. na Novém rybníku dne 4. 4. 2013.

VRANÝ (1976) uvádí na rybníku Vrabcov pouze pravidelný výskyt na tahu. Oproti současnosti zaznamenal početnější (max. 7 ex.) a častější podzimní tah oproti jarnímu (max. 3 ex.).

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

Pravidelně na tahu. Nejčastěji byl pozorován na rybnících Nový a Vrabcov, a to zejména během jarní migrace. Výskyt byl zjištěn v období 16. 3. – 24. 10. Zastižen byl obvykle v malých hejnkách do 10 ex., maximum 14 ex. bylo pozorováno na Novém rybníku 9. 4. 2008.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov pravidelný výskyt na tahu a ojedinělé pozorování z hnízdní doby. Oproti současnosti se vyskytoval častěji i na podzimním tahu. Výskyt zjistil v období 26. 3. – 18. 11. Nejvíce pozoroval 8 ex. v srpnu 1941.

Čírka obecná (*Anas crecca*)

Dříve hnízdila pravidelně, v současné době jen možné ojedinělé hnízdění. Pravidelně protahuje a ojediněle zimuje. Z hnízdní doby bylo získáno více údajů. Především na Novém rybníku byl hnízdní výskyt zjištěn častěji (roky 2003, 2006, 2007 a 2017). Na jarním tahu (nejčasněji 18. 2.) protahovala v hejnkách do 10 ex., vzácněji i více. Neobvykle početně byla zjištěna na Novém rybníku koncem března a začátkem dubna 2006, kdy bylo dosaženo maxima 63 ex. dne 27. 3. 2006. Podzimní maximum 37 ex. bylo zjištěno 19. 8. 2015 na Novém rybníku. Poslední podzimní záznam pochází z 11. 11. Zimování bylo pozorováno na Novém rybníku (6. 2. 2004: 17 ex.) a na potoce Vrchlice u Kutné Hory – Malína (18. 1. 2009: 9 ex.).

VRANÝ (1976) udává nepravidelné hnízdění 1–2 P na rybníku Vrabcov a početnější hnízdění zejména na Novém rybníku. Na jarním tahu (nejčasněji 26. 2.) pozoroval počty do 5 ex. Na podzim protahovala ve vyšších počtech, maximum 60 ex. zastihl ve dnech 7.–8. 11. 1943. Jednotlivé zimující ptáky pozoroval ve dnech 21. 12. 1938, 24. 12. 1942 a 24. 12. 1949.

Čírka modrá (*Anas querquedula*)

Pravidelně na tahu, možné ojedinělé hnízdění. Výskyt byl zjištěn na všech rybnících v období 28. 2. – 11. 10. Na jarním tahu byla pozorována mnohem častěji a ve větších počtech, s maximem 14 ex. zastižených 9. 4. 2012 na Ovčáreckém rybníku. Často byla pozorována i v hnízdní době a není vyloučeno ojedinělé nepravidelné hnízdění, zejména na Novém rybníku (např. 11 hnědých jedinců 29. 6. 2015).

VRANÝ (1976) zjišťoval nepravidelné a ojedinělé hnízdění na rybníku Vrabcov a, stejně jako u čírky obecné, zmiňuje hojnější hnízdění na Novém rybníku. Výskyt zaznamenal v období 15. 3. – 28. 10. Historicky se vyskytovala početněji, na jaře často v počtech 10–30 ex., s maximem 40 ex. pozorovaných 7. 4. 1943 na rybníku Vrabcov.

Hvízdák eurasijský (*Anas penelope*)

Nepravidelně na tahu, vzácný letní výskyt a ojediněle zimuje. Na jarním tahu pozorován téměř každoročně v období 28. 2. – 19. 4. Nejvíce 12 ex. bylo zjištěno ve dnech 30. 3. 2003 a 1. 4. 2009 na Novém rybníku. V letním období byl 1 P pozorován ve dnech 24. 6. – 9. 7. 2004 na rybníku Vrabcov a 1 M ve dnech 13. a 28. 6. 2006 na Ovčáreckém rybníku. Z podzimního tahu pochází pouze 4 záznamy 1–3 ex. v období 6. 8. – 21. 10. V zimním období byla 1 F zastižena na rybníku Vrabcov ve dnech 6. a 14. 1. 2005.

VRANÝ (1976) zaznamenal téměř každoroční výskyt na jarním i podzimním tahu, v období 5. 3. – 11. 5., resp. 6. 9. – 5. 12. Maximálně pozoroval 40 ex. 1. 4. 1944 na rybníku Vrabcov. Oproti současnosti protahoval častěji a početněji na podzimním tahu.

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*)

Nepravidelně na tahu. Na jaře zastižena 8× v období 26. 2. – 29. 3. v počtu 1–3 ex. Na podzim byla pozorována 5× v období 27. 8. – 3. 11. v počtu 1–2 ex. Nejčastěji byla pozorována na rybnících Vrabcov a Nový.

VRANÝ (1976) ji uvádí pouze z rybníku Vrabcov, na kterém ji zastihl v 6 letech na jarním i podzimním tahu. Jarní tah, při kterém byla pozorována 11× v počtu 1–12 ex., probíhal v rozmezí 9. 3. – 6. 5. Při podzimním tahu (30. 9. – 23. 11.) byla vzácnější (6 záznamů 1–5 ex.).

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)

Nepravidelně na tahu a v hnízdní době. První výskyt ve sledované oblasti pochází z 24. 5. 2006, kdy byl na Ovčáreckém rybníku pozorován 1 M. Celkem byla zjištěna 16× v období 3. 3. – 31. 8. v počtu 1–2 ex. Nejčastěji (9×) se vyskytovala na Ovčáreckém rybníku, méně na Novém rybníku (6×) a výjimečně na rybníku Utopenec (1×).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Polák velký (*Aythya ferina*)

Pravidelně hnízdí, nepravidelně zimuje. Hnízdění bylo zjištěno na rybnících Vrabcov (0–5 P), Utopenec (0–4 P), Nový (0–4 P) a Ovčárský (0–8 P). Nejpočetněji hnízdil v období 2001–2007, kdy bylo v oblasti každoročně zjišťováno 12–17 F vodících mláďata. V následujících letech hnízdil na většině rybníků nepravidelně a v menších počtech. Pouze na Ovčáreckém rybníku zůstával početnější i nadále, např. v roce 2012

bylo zjištěno 5 F s mladými. Na tahu se pravidelně vyskytuje na všech větších rybnících (Vrabcov, Ovčárecký, Nový i Utopenec), výrazně hojnější je na jaře, kdy se objevuje v početných hejnech, s maximem 122 ex. zjištěných 20. 3. 2005 na rybníku Utopenec. Na podzim se objevuje v malých počtech do 10 ex. Zimování je nepravidelné, nejvíce bylo pozorováno 17 ex. 26. 12. 2013 na rybníku Utopenec.

VRANÝ (1976) uvádí hnízdění na rybnících Vrabcov, Ovčárecký a Nový. Na rybníku Vrabcov početnost výrazně kolísala mezi 0–8 P. Dále uvádí, že na rybnících Ovčárecký a Nový nikdy početněji nehnízdil. Shodně s novodobými poznatky zmiňuje výrazně silnější jarní tah, kdy protahovala hejnka 5–30 ex., oproti podzimnímu tahu s počty do 5 ex. Zimování nezjistil.

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*)

Nepravidelně hnízdí, pravidelně protahuje a výjimečně zimuje. Hnízdění bylo prokázáno nejčastěji na rybníku Vrabcov, kde byly pozorovány jednotlivé kachny vodící mladé ve dnech 14. 8. 2000, 9. 7. 2002, 31. 7. 2003 a 12. 7. 2006. Pouze 18. 7. 2001 byly zaznamenány dvě rodinky. Na Ovčáreckém rybníku byly jednotlivé kachny vodící mláďata pozorovány 1. 7. 1998 (J. Pomykal *in litt.*), 12. 8. 2001, 8. 7. 2005 a 26. 7. 2006. Na rybníku Nový byla rodinka zjištěna 15. 7. 2004 a na rybníku Utopenec vodily 2 F mladé 12. 7. 2006. Po roce 2006 již nebyla pozorována žádná vyvedená mláďata. Výrazný jarní tah začíná již koncem února (nejčasněji 21. 2.) a početný výskyt trvá až do konce dubna. Často byla pozorována hejna o desítkách jedinců, maximum 105 ex. bylo sečteno 6. 4. 2007 na Ovčáreckém rybníku. Podzimní tah je nevýrazný, nejvíce bylo pozorováno 12 ex. na rybníku Vrabcov 12. 9. 2003. Poslední podzimní záznam pochází z 29. 11. Zimování bylo zaznamenáno pouze na rybníku Utopenec, kde se od 26. 12. 2013 do 24. 1. 2004 zdržovalo 17–48 ex.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelný výskyt na tahu a vzácný výskyt v hnízdní době. Na jaře obvykle zastihl jednotlivé ptáky nebo hejnka do 10 ex. Při podzimním tahu byl výskyt častější i početnější, maximálně zaznamenal skupinu 30 ex.

Polák malý (*Aythya nyroca*)

Výjimečně na tahu. Na rybníku Vrabcov byl 1 ex. zastižen 14. 8. 2000 (KAVKA 2001) a na Novém rybníku byl 1 M pozorován 10. 3. 2013.

Dříve se vyskytoval častěji. VRANÝ (1976) uvádí 11 pozorování z rybníku Vrabcov a 1 záznam z Ovčáreckého rybníku. Nejvyšší počet – 20 ex. zastihl na rybníku Vrabcov 26. 10. 1940.

Polák kaholka (*Aythya marila*)

Výjimečně na tahu a v zimním období. Na Ovčáreckém rybníku byl 1 M zjištěn 30. 3. 2004 (KAVKA 2005). V zimním období bylo pozorováno 26. 12. 2013 hejnko 2 M a 5 F na rybníku Utopenec a tamtéž 28. 12. 2013 1 M a 2 F.

VRANÝ (1976) ho zjistil častěji, především na podzimním tahu (10 záznamů). Ze zimního období uvádí 3 záznamy a z jarního tahu 1 pozorování. Kromě jediného pozorování z Ovčáreckého rybníku, pochází všechna ostatní z rybníku Vrabcov.

Hoholka lední (*Clangula hyemalis*)

V posledních letech nebyla zastižena.

Dne 7. 11. 1945 byla na rybníku Vrabcov ulovena 1 F (VRANÝ 1976).

Turpan černý (*Melanitta nigra*)

V posledních letech nebyl zastižen. VRANÝ (1976) uvádí 2 záznamy z rybníku Vrabcov:

26. 10. 1947 pozorována 1 ad. F a 14. 12. 1947 zastižen 1 ex.

Turpan hnědý (*Melanitta fusca*)

Na rybníku Vrabcov byla 15. 4. 2003 zastižena 1 F (KAVKA 2004).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Hohol severní (*Bucephala clangula*)

Nepravidelně protahuje. V současné době zjištěn 20× během jarního tahu v období 26. 2. – 26. 4. v počtu 1–3 ex. Pozorován byl na všech větších rybnících (Vrabcov, Ovčárecký, Nový a Utopenec).

VRANÝ (1976) jej uvádí pouze z rybníku Vrabcov. Oproti současnosti zaznamenal téměř každoroční výskyt, a to i na podzimním tahu a v zimě. Celkem uvádí 22 pozorování 1–7 ex. z období 31. 10. – 29. 3.

Morčák malý (*Mergus merganser*)

V posledních letech nebyl zastižen.

VRANÝ (1976) z rybníku Vrabcov uvádí 3 záznamy z jarního tahu a 2 záznamy z podzimního tahu.

Morčák prostřední (*Mergus serrator*)

V současné době výjimečně na tahu, dříve se vyskytoval častěji. Novodobě zastižen pouze 1 P 27. 4. 2005 na rybníku Vrabcov.

VRANÝ (1976) uvádí 3 záznamy z jarního tahu v období 14. 4. – 4. 5. Na podzimním tahu (24. 10. – 29. 11.) se vyskytoval téměř každoročně. Zastiženi byli především jednotliví ptáci, méně často 2–3 ex.

Morčák velký (*Mergus merganser*)

Velmi vzácně zimuje a protahuje. Na rybníku Utopenec byli 28. 2. 2010 zastiženi 2 M. Dne 17. 3. 2015 byly pozorovány 2 F na Ovčáreckém rybníku.

VRANÝ (1976) udává 1 M ze dne 24. 1. 1944 na Ovčáreckém rybníku a 1 F ve dnech 3.–11. 12. 1949 na rybníku Vrabcov.

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

Pravidelně hnízdí. Velmi početně se vyskytoval v ladem nechaných rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova, kde byl počet bažantů 20. 1. 2006 odhadnut na 150–200 ex. V následujících letech stavy znatelně poklesly, pravděpodobně z důvodu neustálého zmenšování rybízovny. Dne 29. 12. 2013 zde bylo sečteno již pouze cca 40 ex. Počty

bažantů klesaly v celé oblasti. U Nového rybníku bylo 26. 2. 2005 pozorováno 12 ex. a 11. 1. 2015 již jen 5 ex. Početněji se nadále vyskytuje mezi Jakubem a Chotusicemi, kde bylo např. 19. 12. 2015 zjištěno 15–20 ex. Ve sledované oblasti se nenachází žádná bažantnice a ani nedochází k vypouštění uměle odchovaných bažantů.

Podle VRANÉHO (1976) se do roku 1944 ve sledovaném území objevovali pouze uprchlí jedinci z bažantnice u Nových Dvorů. V následujících letech zaznamenal již ojedinělé hnízdění a počty bažantů se neustále zvyšovaly.

Koroptev polní (*Perdix perdix*)

Pravidelně hnízdí. Přibližně do roku 2010 hnízdila poměrně hojně, poté nastal silný úbytek a v současné době se v oblasti vyskytují pouze jednotlivé páry. Početnější výskyt byl zaznamenán v rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova (20. 1. 2006: 10 a 7 ex.), u Nového rybníku (10. 2. 2006: 12 a 9 ex.), u Chotusic (30. 12. 2007: 19 ex.), u Jakubu (20. 12. 2013: 12 a 8 ex.). V roce 2008 bylo zjištěno 9 volajících M v polích v Puchře a 7 M mezi Jakubem a Chotusicemi. J. Pomykal (*in litt.*) uvádí výskyt 1 P v roce 2004 a 2005 u Ovčáreckého rybníku. Dne 6. 7. 2017 byla v polích mezi Jakubem a Chotusicemi pozorována rodinka se 4 mláďaty. Tamtéž bylo 13. 12. 2018 sečteno ve 3 hejnkách 48 ex. Mezi Močovicemi a Třebešicemi byly 31. 7. 2018 pozorovány 3 rodinky s 11, 10 a 5 mladými. Vypouštění uměle odchovaných koroptví nebylo zjištěno.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelné hnízdění bez udání početnosti.

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

Pravděpodobně pravidelně hnízdí. Nejčasněji zjištěn 1 ex. 25. 4. 2014 na poli u Ovčáreckého rybníku. Volající samci byli zaznamenáni nejčastěji na polích s obilninami. Obvykle se na jedné lokalitě ozýval 1 M. Dva samci byli slyšeni 31. 5. 2007 u Nového rybníku a 18. 5. 2009 u Chotusic. Dne 15. 6. 2018 u Perštejnec volali 3 M. Během podzimního tahu byl 1 ex. vyplašen v obilném strništi u Kutné Hory – Karlova 26. 8. 2014 a 2 ex. u Třebešic 14. 9. 2014.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila nehojně. Výskyt zaznamenal v období 24. 4. – 2. 11.

Potáplice severní (*Gavia arctica*)

V posledních letech nebyla zastížena.

VRANÝ (1976) uvádí z podzimního tahu (26. 10. – 28. 11.) na rybníku Vrabcov 8 pozorování 1–30 jedinců.

Potáplice malá (*Gavia stellata*)

V posledních letech nebyla zastížena.

VRANÝ (1976) zastihl 3× jednotlivé ptáky na rybníku Vrabcov: X. 1929, 26. 10. 1940 a 14.–20. 4. 1945.

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*)

První pozorování v regionu pochází z roku 1997, kdy I. Kunstmüller (*in litt.*) pozoroval 1 ex. na Novém rybníku. Vzhledem k tomu, že oblast byla sledována jen minimálně,

lze předpokládat, že se kormoráni vyskytovali již v předešlých letech. Pravidelný výskyt na Kutnohorsku (Vavřínecký rybník) lze datovat zhruba od roku 1971 (V. Švarc *in litt.*). V současné době pravidelně protahuje a zimuje. Pozorován byl na všech rybnících. Vyskytuje se obvykle v počtech do 30 ex., výrazně vyšší počty byly zaznamenány na rybníku Utopenec (max. 210 ex. 27. 3. 2006) a na rybníku Vrabcov (max. 232 ex. 29. 11. 2002). Několikrát byli zastíženi jednotliví nehnízdící ptáci i v letním období. Zimování bylo zjištěno jen v několika případech, především pak na Ovčáreckém rybníku, s maximem 34 ex. dne 11. 1. 2015. VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)

Celoroční výskyt. Hnízdění chování bylo zjištěno pouze v roce 2015 na Novém rybníku, kdy byl pozorován 1 P při stavbě hnízda v rákosí. K hnízdění ale nedošlo a volavky při dalších kontrolách již nebyly zjištěny. Ve sledované oblasti se vyskytuje celoročně v nevelkých počtech. Početnější výskyt byl zaznamenán v období snížené hladiny na rybnících Nový a Vrabcov, případně na polích při gradacích hraboše polního. Nejvíce bylo pozorováno 32 ex. ve dnech 11. 8. a 1. 9. 2015 na Novém rybníku. Jednotlivci nebo malé skupiny zimují především na polích. Zimní maximum 11 ex. bylo pozorováno 13. 1. 2015 na vojtěškovém poli u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) se vyskytovala jen vzácně v období tahu. Na jaře pozoroval 1 ex. 10. 3. 1939 a 3 ex. 29. 3. 1939. Na podzim zmiňuje 8 záznamů z 5 let, při kterých pozoroval 1–5 ex. v období 17. 7. – 7. 11. Všechny záznamy pocházejí z rybníku Vrabcov.

Volavka červená (*Ardea purpurea*)

Velmi vzácně na tahu. POMYKAL (1999) zaznamenal 10. 5. 1998 na Ovčáreckém rybníku 1 ex. Na Novém rybníku byl 2× zastížen 1 juv. ve dnech 5. 8. 2007 a 28. 7. 2011.

VRANÝ (1976) ji několikrát pozoroval během podzimního tahu na rybníku Vrabcov: VIII. 1930 1 ad., VIII. 1931 1 juv., 28. 8. 1940 1 ex., 31. 8. 1940 4 ex. a 28. 7. 1949 1 ex.

Volavka bílá (*Ardea alba*)

V současné době se vyskytuje celoročně, nejvíce záznamů spadá do období jarního tahu, nejméně do měsíců květen a červen. Nejvyšší počet (29 ex.) zaznamenal M. Truhlář (*in litt.*) 9. 4. 2015 na polích u Nového rybníku. V zimním období se jednotliví ptáci nebo malá hejnká zdržují na polích (např. 7 ex. na vojtěškovém poli u Nového rybníku 13. 1. 2015) nebo na potoce Klejnárka (např. 4 ex. mezi Třebešicemi a Lochy 3. 1. 2014). Do roku 2012 byl zimní výskyt nepravidelný a vzácný, poté již pravidelný.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Volavka vlasatá (*Ardeola ralloides*)

V posledních letech nebyla pozorována.

Dne 31. 5. 1946 byli zastíženi 4 ex. na rybníku Vrabcov (VRANÝ 1976). Nedaleko (cca 0,5 km) za hranicí sledované oblasti – v lomu u Kamajky, byl 26. 5. 1946 zjištěn 1 ex. (DUBEN 1946).

Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*)

Výjimečně na tahu, dříve se vyskytoval častěji. Novodobě zastihl M. Truhlář (*in litt.*) 1 juv. na Novém rybníku 30. 7. 2004.

VRANÝ (1976) jej několikrát pozoroval v období tahu na rybníku Vrabcov. Na jaře pozoroval blíže nespecifikovanou skupinu dne 19. 4. 1942. Podzimní tah (v červenci a srpnu) zaznamenal ve 4 letech.

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

Pravděpodobné nepravidelné hnízdění, vzácný výskyt na tahu. Z rybníku Vrabcov uvádí I. Kunstmüller (*in litt.*) volajícího samce ve dnech 30. 4. a 11. 5. 2005. Častěji byl zaznamenán na Novém rybníku. I. Kunstmüller (*in litt.*) zde zjistil ozývajícího se samce ve dnech 16. 5. 2000, 16. 4. a 24. 8. 2008. Ve dnech 9. 5. 2002 a 16. 4. 2003 uvádí pozorování 1 ex. a 11. 7. 2005 pozoroval 2 již vzletné mladé ptáky. Dne 1. 9. 2009 zaznamenal M. Truhlář (*in litt.*) 1 M a 3. 5. 2009 se tamtéž opět ozýval 1 M. Ve dnech 14. 3. a 27. 3. 2011 byl 1 ex. pozorován na polehlém rákosí při okraji vodní hladiny. V období podzimního tahu byl 1 ex. slyšen na nočním přeletu u Jakubu 26. 10. 2016.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov vzácný výskyt jednotlivých ptáků na tahu (7. 8. 1939, 30. 9. – 1. 10. 1939, 8. 4. 1944 a 4. 8. 1946) a v zimním období (18. 12. 1938).

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

Pravděpodobné nepravidelné hnízdí. V současnosti zjištěn pouze na Novém rybníku. Poprvé byl zjištěn 1 volající M s 1 F 24. 6. 2008. Jednotliví volající samci byli slyšeni i v letech 2010, 2011, 2012, 2014 a 2017.

VRANÝ (1976) udává pravidelné hnízdění na rybníku Vrabcov. Pravidelně hnízdil v počtu minimálně 2 párů. Výskyt zjistil v období od 30. 4. do 23. 9.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

Nepravidelný výskyt na tahu i v hnízdním období. Celkem byl zjištěn 26× v období 27. 3. – 1. 9. Pozorování byli většinou jednotliví ptáci nebo dvojice. 2× byl zjištěn ve vyšších počtech – 22 ex. dne 15. 7. 2004 u Nového rybníku a tamtéž pozoroval J. Nalezinek (*in litt.*) min. 40 ex. 13. 8. 2014. Nejbližší hnízdiště 1 P se nacházelo v Žehušicích (cca 2,5 km za hranici sledované oblasti), ale od roku 2008 zůstává neobsazeno.

Podle VRANÉHO (1976) nehojně protahuje. Na jarním tahu jej pozoroval 8× v období 2. 4. – 4. 5., na podzimním tahu byl zjištěn 3× v období 16. 7. – 22. 9.

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

První výskyt v regionu zaznamenal J. Pomykal (*in litt.*), který zastihl 1 ex. na rybníku Vrabcov 16. 4. 1995. V současné době byl ve sledované oblasti pozorován pouze při přeletěch nebo sběru potravy na rybnících a na posečených vojtěškových polích. Zjištěn byl celkem 14× v období 30. 3. – 25. 8. v počtu 1–2 ex. Nejbližší známé hnízdiště se nacházelo cca 8 km severovýchodně v lesích u Horušic (např. 16. 6. 2008 – 3 pull.).

VRANÝ (1976) tento druh nepozoroval.

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

Současný i historický výskyt potápky roháče je zmíněn v práci KAVKA & KŘIVSKÝ (2018). Pravidelně hnízdí. Nejčastěji a nejpočetněji hnízdila na rybníku Vrabcov, s maximem 6 P v roce 2012. Na Ovčáreckém rybníku hnízdily obvykle 1–3 P, nejvíce – 4 P, vyhnízdily v roce 2018. Na rybníku Utopenec vyhnízdil v letech 2009–2012 a 2016 1 P. Na Novém rybníku hnízdil 1 P v letech 2000, 2008, 2014, 2016 a 2017. Na rybníku Vrabcov, kde jsou hnízda často stavěna na volné hladině, bývá hnízdní úspěšnost z důvodu rozplavení hnízd nízká. Například v roce 2001 byly 3 z 5 hnízd neúspěšná. Výskyt byl zaznamenán v období 10. 3. – 10. 11. Výrazný tah nebyl zaznamenán, nejvyšší počty bývaly pozorovány v hnízdní době na rybníku Vrabcov. Maximum, 14 ex., bylo dosaženo ve dnech 24. 6. 2008 a 13. 7. 2012.

VRANÝ (1976) uvádí: „*Stálý obyvatel Vrabcova i okolních rybníků*“. Hnízdění však udává jen z rybníku Vrabcov, kde zjistil pravidelné hnízdění 2–5 P. Výskyt zaznamenal v období 18. 3. – 8. 11.

Potápka rudokrká (*Podiceps grisegena*)

Současný i historický výskyt potápky rudokrké je zmíněn v práci KAVKA & KŘIVSKÝ (2018). Vzácně na tahu. Novodobě byli zastíženi jednotliví ptáci na rybníku Novém (17. 5. 2003, M. Truhlář *in litt.* a 28. 7. 2011), Ovčáreckém (18. 5. 2003) a Vrabcov (23. a 25. 6. 2003). Dříve byla pozorována častěji.

VRANÝ (1976) uvádí 7 pozorování z let 1938, 1941, 1943, 1948 a 1951.

Obr. 2: Podmáčená louka u Ovčáreckého rybníka, 24. 3. 2010. Foto: M. Kavka.
Fig. 2: Waterlogged meadow at the Ovčárecký pond, 24th March 2010. Photo by M. Kavka.

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*)

Současný i historický výskyt potápky černokrké je zmíněn v práci KAVKA & KŘIVSKÝ (2018). V minulosti hnízdila, v současné době jen nehojně protahuje. Z let 1998–2018 bylo získáno 31 záznamů v období 29. 3. – 2. 9, přičemž většina údajů pochází z dubna a května. Vyskytovala se v počtech do 3 ex., větší hejtnka byla pozorována pouze na rybníku Vrabcov ve dnech 26. 4. 1999 (7 ex., I. Kunstmüller *in litt.*) a 2. 4. 2002 (6 ex., J. Pomykal *in litt.*). Výskyt byl rovnoměrně rozložen mezi rybníky Vrabcov, Ovčárecký a Nový.

VRANÝ (1976) ji udává jako nejhojnější potápku rybníku Vrabcov i okolních rybníků. V letech 1939–1943 na rybníku Vrabcov hnízdilo kolem 20 P, později nastal značný pokles, ale od roku 1950 se stav opět zvýšil. Výskyt zjistil v období 16. 3. – 25. 11.

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

Současný i historický výskyt potápky malé je zmíněn v práci KAVKA & KŘIVSKÝ (2018). Pravidelně hnízdí. Na Novém rybníku má teritorium 1–5 P, výjimkou byl rok 2015, kdy byl rybník po celý rok na snížené hladině. Pravidelně hnízdí i na rybnících Ovčárecký (1–3 P), Vrabcov (1–3P) a nepravidelně bylo hnízdění 1 P zjištěno na rybníku Utopec. Na tahu se vyskytuje jednotlivě nebo v malých hejtnkách, nejvyšší počet – 17 ex. byl zjištěn 19. 4. 2007 na Novém rybníku. Podzimní tah je výrazně slabší s hejtnky do 5 jedinců. Výskyt byl zaznamenán v období 29. 2. – 11. 11.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelné hnízdění 1–2 P na rybníku Utopec. Na rybníku Vrabcov prokázal hnízdění 1 P pouze v roce 1940. Výskyt zaznamenal v období 21. 3. – 18. 12. Během jarního tahu protahovala v hejtnkách do 10 ex., na podzimním tahu až 30 ex.

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

V současnosti byl zastížen 9× v počtu 1–2 ex. v období 20. 4. – 2. 8.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Luňák červený (*Milvus milvus*)

V současnosti se vyskytuje nepravidelně během tahu a v hnízdní době. Zjištěn byl celkem 17× v období 14. 3. – 8. 8. v počtu 1–3 ex. Nejčastěji byl pozorován při lovu na posečených vojtěškových polích. Ve sledované oblasti nehnízdí, pouze do ní zaletuje z okolních hnízdišť. VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Luňák hnědý (*Milvus migrans*)

V současnosti se vyskytuje nepravidelně na tahu a v hnízdní době. Zjištěn byl celkem 15× v období 1. 4. – 8. 8. v počtu 1–6 ex. Častěji byl zastížen v letech 2007 a 2008, kdy byl pozorován i ve vyšších počtech: 6 ex. 16. 5. 2007 u mršiny zajíce na posečeném vojtěškovém poli u Chotusic a 5 ex. ve dnech 16. a 23. 5. 2008 opět na posečeném vojtěškovém poli u Chotusic.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

Přestože se v širším okolí, např. na Vrchlické přehradě a na pískovně Samberk (vlastní zjištění), vyskytuje vcelku pravidelně, byl ve sledovaném území zastížen pouze vzácně. Dne 6. 2. 2005 kroužil 1 ad. u Nového rybníka a 2. 3. 2014 1 imm. loví tamtéž. Dospělý jedinec byl pozorován na poli u Nového rybníka 29. 4. 2016. Dvě pozorování dospělého orla mořského pochází z Ovčáreckého rybníka – 13. 5. 2018 (J. Pomykal *in litt.*) a 17. 5. 2018.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Orel křiklavý (*Aquila pomarina*)

Výjimečně na tahu. Ve dnech 16. a 23. 5. 2008 byl 1 ad. zastížen na čerstvě posečeném vojtěškovém poli u Chotusic (VAVŘÍK 2009).

VRANÝ (1976) pozoroval 18. 6. 1950 v okolí rybníka Vrabcov 1 ex.

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

Pravidelně hnízdí. Tradiční hnízdní lokality jsou rybník Vrabcov (2–5 P), rybník Ovčárecký (1 P) a Nový rybník (2–4 P). Jednotlivé páry hnízdí i v obilných polích nebo drobných mokřadech. Počet hnízdicích párů v oblasti lze odhadnout na 10–15. Výskyt byl zaznamenán v období 15. 3. – 10. 10.

VRANÝ (1976) uvádí vzácný výskyt na jarním tahu a hojnější výskyt na podzimním tahu. Hnízdění 1 P prokázal v roce 1954 na rybníku Vrabcov.

Moták pilich (*Circus cyaneus*)

Nepravidelně protahuje a zimuje. Zaznamenán byl celkem 27× v období 8. 10. – 11. 4. v počtu 1–3 ex. Nejčastěji byl pozorován na polích mezi Chotusicemi, Jakubem a Rohozcem.

VRANÝ (1976) udává výskyt v rozmezí 24. 9. – 16. 4. V zimním období byl zjištěn jen několikrát, častěji jen v zimě 1946/1947.

Moták lužní (*Circus pygargus*)

Pravidelně na tahu i hnízdí. Hnízdění bylo prvně prokázáno v roce 2007 nálezem hnízda se 2 pull. v obilném poli u Nového rybníku. V okolí se zdržoval ještě druhý pár, u kterého se však hnízdění nepodařilo prokázat. V následujících letech byly v hnízdní době jednotlivé páry zjišťovány téměř pravidelně, hnízda však nebyla cíleně vyhledávána. Další prokázaná hnízdění: rok 2012 – 2 P (Olšany), rok 2014 – 3 P (Třebešice, Pucheř), rok 2015 – 2 P (Církvice, Chotusice), rok 2016 – 1 P (Močovice), rok 2017 – 3 P (Močovice, Pucheř, Chotusice) a rok 2018 – 1 P (Jakub).

VRANÝ (1976) uvádí zástřel 1 M u rybníku Vrabcov 26. 12. 1949. Jedná se o jeden z mála zimních výskytů motáka lužního v České republice (HUDEC & ŠTASTNÝ 2005).

Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)

Nepravidelně na potulce a v zimním období. Jednotliví ptáci byli pozorováni 16× v období 24. 7. – 13. 4. Nejčastěji byl pozorován na Novém rybníku, kam zalétal před soumrakem lovit špačky sletující se na nocoviště.

VRANÝ (1976) uvádí pouze zástřel 1 juv. z ledna 1955 u Třebešic.

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)

Celoroční výskyt. Přestože byl v hnízdním období pozorován často, nebylo hnízdění nikdy doloženo. Pravděpodobně jen zalétá z hnízdišť za hranicemi sledované oblasti. Často pozorováni 1–2 ex. při lovu špačků na jejich nocovišti na Novém rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) se nejhojněji vyskytuje v období od listopadu do března. V letních měsících se objevuje mnohem řidčeji.

Káně lesní (*Buteo buteo*)

Pravidelně hnízdí. Hnízdění bylo zjištěno po celém území, např. v lesících u Lochů, u rybníků Vrabcov a Ovčárecký a ve větrolamech mezi Církvicemi a Chotusicemi, Jakubem a u Třebešic. V obdobích zvýšené potravní nabídky (např. po seči vojtěškových polí, při gradaci hrabošů) se shromažďuje ve vyšších počtech. Nejvíce bylo sečteno 65 ex. na posečeném vojtěškovém poli u Nového rybníku 23. 5. 2013. Při vhodných podmínkách početně zimuje, např. 35 ex. 11. 12. 2015 v polích u Nového rybníku. Dne 29. 12. 2013 bylo u Kutné Hory – Karlova nalezeno pod třemi sloupy elektrického vedení 10 mrtvých ex. v různém stupni rozkladu.

VRANÝ (1976) ji uvádí pouze z mimohnízdního období v rozmezí 29. 9. až 22. 4.

Káně rousná (*Buteo lagopus*)

Pravidelně protahuje a zimuje. Celkem 57 záznamů spadá do období od 8. 10. do 23. 4. Obvykle byli pozorováni jednotlivci nebo počty do 5 ex. Více kání bylo zjištěno pouze ve dnech 5. 2. 2017 (6 ex. u Perštejnec) a 10.–11. 4. 2013 (8 ex. na poli u Nového rybníku).

VRANÝ (1976) udává pouze první podzimní výskyt (17. 11. 1940) a poslední jarní výskyt (27. 3. 1943) bez dalších podrobností.

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

Zastižen na všech větších rybnících (Vrabcov, Utopenec, Ovčárecký a Nový). Na jarním tahu byl pozorován 8× v období 27. 3. – 23. 5. V letním období byl zastižen 1 ex. na Novém rybníku 11. 7. 2008. Na podzimním tahu byl pozorován pouze 1 ex. na rybníku Vrabcov 19. 9. 2002.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov 2 záznamy z jarního tahu (9.–10. 4. 1944 a 16. 4. 1945) a 3 záznamy z podzimního tahu (27.–28. 8. 1942, 1. a 7. 9. 1945). Vždy byl pozorován 1 ex.

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

Pravidelně hnízdí. Nejpočetněji na Novém rybníku (1–5 P). Počet závisí na výši vodní hladiny. Například v letech 2005 a 2009, kdy byl téměř celý porost rákosí na suchu, hnízdil maximálně 1 P. Na rybníku Vrabcov byl pravidelně zjišťován v počtu 1–4 P a na mokřadu u Ovčáreckého rybníku hnízdí 1–2 P. Nejčasněji zaznamenán dne 16. 3. Na podzim se jednotliví ptáci na Novém rybníku zdržují až do prosince, např. 1. 12. 2013 a 11. 12. 2015.

VRANÝ (1976) uvádí nehojné hnízdění na rybníku Vrabcov. Výskyt zjistil v období 2. 4. – 24. 10.

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

Pravděpodobně nepravidelně hnízdí, vzácně protahuje. Zjištěn pouze na Novém rybníku. Z hnízdního období existuje několik záznamů. V průseku v rákosí byl 1 ex. pozorován 1. 5. 2007. Dne 23. 5. 2008 se 1 M ozýval z litorálních porostů. Jeden jedinec byl pozorován 11. a 25. 5. 2011 v porostech ostřic při okraji rybníku. Na podzimním tahu byli jednotliví ptáci několikrát zastížení v průsecích rákosí nebo na bahnech při rozhraní rákosí a vody. Data pozorování: 25. 8. 2003, 11. 8. 2006, 6. 8. 2007, 27. 8. 2008, 24. 7. 2017 a 28. 8. 2018. Vyskytuje se jistě častěji, ale pro skrytý způsob života uniká pozornosti.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt v období 9. 4. – 21. 11. Hnízdění neprokázal, ale považuje ho za pravděpodobné. Od konce srpna býval častěji zastížen při kachních honech.

Chřástal malý (*Zapornia parva*)

V současnosti pravděpodobně nepravidelně hnízdí. Na rybníku Vrabcov byl 1 volající M zjištěn 14. 5. 2012. Na Ovčáreckém rybníku zjistil J. Pomykal (*in litt.*) 1 volajícího M 24. 5. 2014. Tamtéž byl slyšen 1 M 27. 5. 2014. Častěji byl zastížen na Novém rybníku, kde byl 1 volající M zjištěn ve dnech 15. 7. 2004, 11. 5. 2011 a 3., 7. a 23. 5. 2017. Tamtéž byla 27. 5. 2014 chycena 1 F. M. Truhlář (*in litt.*) zaznamenal 3. 6. 2011 na Novém rybníku 1 M.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Chřástal polní (*Crex crex*)

V posledních letech nebyl pozorován.

VRANÝ (1976) uvádí nehojně hnízdění v loukách podél potoku Klejnárka a u rybníku Utopenec. Výskyt zaznamenal v období 5. 5. – 16. 10.

Lyska černá (*Fulica atra*)

Pravidelně hnízdí, ojediněle zimuje. Hnízdění bylo zjištěno na rybnících Vrabcov, Utopenec, Ovčárecký a Nový. Zvláště početně hnízdila v letech 2003–2006, kdy bylo na výše uvedených rybnících v druhé polovině června 2004 sečteno 223 ex., včetně 70 P s pull. (Nový rybník 24 P, rybník Vrabcov a Ovčárecký shodně 21 P a rybník Utopenec 5 P). V roce 2007 bylo sečteno pouze 36 P s pull. a v roce 2012 již jen 8 P s pull. V roce 2018 se početnost opět zvýšila na 26 P s pull. (z toho 13 P na rybníku Vrabcov, 12 P na Ovčáreckém rybníku a 1 P na Novém rybníku). Mimo tyto rybníky bylo hnízdění zjištěno i na bývalých odkalištích u Nových Dvorů a v roce 2009 vyhnízdil 1 P na návesním rybníčku v obci Lochy. Na jarním tahu se v některých letech vyskytovala ve větších počtech na Novém rybníku, např. 123 ex. 14. 4. 2004, 125 ex. 28. 3. 2013 a 145 ex. 23. 3. 2014 nebo na rybníku Utopenec, kde bylo 27. 3. 2006 sečteno 121 ex. Početnější výskyt v letním období a během podzimního tahu byl zaznamenán vzácněji než na jarním tahu. Nejvíce bylo pozorováno 171 ex. na rybníku Vrabcov 14. 8. 2000. Ojediněle byl vyšší počet (72 ex.) zastížen ještě 11. 11. 2005 na Novém rybníku. V zimním období byla zjištěna jen nepravidelně a v malých počtech, např. 1 ex. na rybníku Vrabcov 14. 1. 2005, 10 ex. na rybníku Utopenec 6. 12. 2009 nebo 3 ex. na Ovčáreckém rybníku 25. 12. 2014.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila velmi hojně. Od roku 1946 počet hnízdících párů každoročně ubýval. Pravidelně se na podzim shromažďoval velký počet jedinců, s maximem cca 400 ex. v roce 1938. V některých letech se výskyt protáhl až do konce prosince.

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

Pravidelně hnízdí, nepravidelně zimuje. Pravidelné hnízdění bylo prokázáno na rybnících Vrabcov (2–3 P), Ovčárecký (2–3 P a další 1–3 P na přilehlém mokřadu pod hrází) a Nový (zpravidla 3–6 P, v letech se sníženou hladinou méně, např. v letech 2005 a 2015 to byly pouze 1, resp. 2 P). Jednotlivé páry hnízdily na rybníčku v obci Lochy (např. v letech 2015, 2016 a 2018), na drobném rybníčku u Ovčáreckého rybníku (téměř každoročně 1 P) a na bývalých odkalištích u Nových Dvorů (nepravidelně 1 P). Na rybníku Utopenec hnízdila zhruba do roku 2013 pravidelně v počtu 1–2 P. Na jaře se první ptáci objevovali v polovině března, nejčasněji 13. 3. Zimující jedinci byli nepravidelně pozorováni na rybníku Utopenec, např. 26. 2. 2010 – 7 ex. a 26. 12. 2013 až 2. 2. 2014 trvale 1–2 ex a na Ovčáreckém rybníku, např. 25. 12. 2014 3 ex.

VRANÝ (1976) udává pravidelné hnízdění několika párů na rybníku Vrabcov. Nejčasnější jarní výskyt zaznamenal 1. 4. V některých letech se výskyt protáhl až do zámru, např. 28. 12. 1938 pozoroval více jedinců na ledě a v rákosinách Vrabcova.

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

V současnosti výjimečně hnízdí a nepravidelně protahuje. Poprvé byli 2 ex. (ad. + imm.) pozorováni 3. 5. 2009 na poli u Nového rybníku. Tamtéž je pozoroval M. Truhlář (*in litt.*) 9. 5. 2009. Dne 23. 4. 2012 byli u Rohozce pozorováni 3 ex. letící od Nového rybníku. J. Pomykal (*in litt.*) na Novém rybníku udává 2 ex. 6. 4. 2015. V roce 2017 byli na Novém rybníku pozorováni častěji a hnízdění 1 P bylo prokázáno 26. 5. 2017 nálezem hnízda s dvěma vejci. Hnízdění bylo neúspěšné, 27. 7. byl pozorován pár bez mláďat. V roce 2018 k hnízdění pravděpodobně nedošlo, nebo bylo opět neúspěšné – 17. 4. byl 1 P pozorován v mokřadu u Ovčáreckého rybníku, 17. 4. pozoroval M. Truhlář (*in litt.*) 1 ad. na Novém rybníku a tamtéž byl 1 ad. zastižen 8. 8. Na podzimním tahu bylo pozorováno 22 ex. u Kutné Hory – Karlova dne 13. 11. 2018.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Pisla čáponohá (*Himantopus himantopus*)

V posledních letech nebyla zastižena.

Jeden pár byl pozorován na Novém rybníku dne 22. 5. 1944 (VRANÝ 1976).

Kulík říční (*Charadrius dubius*)

Nepravidelně hnízdí, pravidelně protahuje. Výskyt byl zaznamenán v období 14. 3. – 9. 9. Nejvíce bylo pozorováno 25 ex. na napouštěném Ovčáreckém rybníku 9. 4. 2013. Hnízdění bylo doloženo vícekrát. Dne 21. 6. 2005 byl na polní louži u Ovčáreckého rybníku pozorován 1 P s pull. U polní louže v kukuřičném poli u Nového rybníku vodily 12. 6. 2008 mladé 2 P. Častěji byli zaznamenáni na betonovém platu u Jakubu, např. 3. 6. 2011 3 pull. (M. Truhlář *in litt.*) a tamtéž 4 pull. 1. 6. 2015. V kukuřičném

poli u Neškaredic pozorováni 3 pull. 1. 6. 2015. Pravděpodobně hnízdí častěji, zejména na kukuřičných polích, kde byli pozorováni pravidelně, ale hnízdění nebylo cíleně dohledáváno.

VRANÝ (1976) uvádí pouze nepravidelný výskyt na jarním tahu. Osm pozorování 1–4 ex. spadá do období 1.–25. 4.

Kulík písečný (*Charadrius hiaticula*)

V současnosti zastižen velmi vzácně na tahu. Na rybníku Vrabcov bylo 5. 9. 1998 pozorováno 10 ex. (POMYKAL 1999). Dne 18. 3. 2018 byl 1 ex. zastižen na napouštěném Novém rybníku.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Kulík hnědý (*Charadrius morinellus*)

V posledních letech nebyl zastižen.

Dne 11. 9. 1938 byli při koroptvím honu v řepném poli nedaleko rybníku Vrabcov zjištěni 2 ex. (VRANÝ 1976).

Kulík zlatý (*Pluvialis apricaria*)

V současnosti nepravidelně pozorován v době migrace. Z jarního tahu existuje 9 záznamů z období 21. 2. – 26. 3. Na podzim byl zastižen 4× v období 14. 9. – 26. 11. Nejvyšší počet, 56 ex., byl pozorován 12. 11. 2017 na poli u Jakubu. Kulíci se obvykle zdržovali na polích, často společně s čejkami chocholatými. VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*)

Pravidelně hnízdí, nepravidelně zimuje. Hnízdí v celém území, ale jen lokálně a v malých počtech. Hnízda nebo vyvedené rodinky byly zjištěny na polích (zejména kukuřičných), často v blízkosti hnojišť nebo polních mokřadů. J. Pomykal (*in litt.*) zjistil 10 P na podmáčeném poli u Třebešic 15. 5. 2004. Častěji bylo více párů zaznamenáno v polích při rybizových sadech u Kutné Hory – Karlova, např. 10. 5. 2005 – 4 P, 30. 5. 2007 – 5 P (z toho 3 P s pull.) a 29. 4. 2016 – 4 P. Hnízdění na polích bývá velmi často zničeno polními pracemi, např. koncem března a začátkem dubna bylo zjištěno 7 tokajících P na oraništi u Nových Dvorů. Čejky v tomto případě zmizely po zvláčení pole. Do roku 2013 čejky hnízdily pravidelně na mokřadní louce u Ovčáreckého rybníku, kde bylo např. 8. 4. 2010 nalezeno 6 hnízd s vejci. V dalších letech zde již bez zjevného důvodu hnízdění ustalo. K opětovnému zahnízdění došlo až v roce 2019, kdy zde úspěšně vyhnízdily dva páry. Na jaře protahuje početně, často ve velkých hejnech, max. 360 ex. 23. 2. 2016 na poli u Nového rybníku. Po vyhnízdění a v letním období se početná hejna zdržují na posečených vojtěškových a podmítnutých polích, např. 300 ex. 1. 7. 2014 u Třebešic. Na podzimním tahu bylo nejvíce pozorováno 280 ex. na upuštěném rybníku Vrabcov 27. 10. 2005. Výskyt byl zaznamenán (mimo roky v kterých bylo zjištěno zimování) v období 5. 2. – 26. 11. V zimním období se 17 ex. zdržovalo na poli s ozimem u Nového rybníku v období 26. 12. 2013 – 6. 1. 2014. Tamtéž bylo pozorováno 28–31 ex. od 4. do 19. 12. 2015. Na jetelišti u Třebešic byli 28. 12. 2014 zastiženi 3 ex. a na vypuštěném Novém rybníku byl pozorován 1 ex. 1. 1. 2018.

Obr. 3: Ovčárecký rybník, 10. 5. 2005. Foto: M. Kavka.

Fig. 3: Ovčárecký pond, 10th May 2015. Photo by M. Kavka.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila hojně. Hnízdění zaznamenal i na suchých polích. Na jarním tahu pozoroval hejnska maximálně do 30 ex., na podzimním tahu protahovala hejna 100 i více jedinců. Výskyt zaznamenal v období 22. 2. – 24. 11.

Jespák obecný (*Calidris alpina*)

V současnosti byl nepravidelně zastížen na tahu. V jarním období byl zjištěn 1 ex. 15. 4. 2003 na Ovčáreckém rybníku. Na podzimním tahu byl zaznamenán 5× v období 5. 8. – 1. 10. Nejvíce bylo pozorováno 13 ex. 1. 9. 1998 na rybníku Vrabcov.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák malý (*Calidris minuta*)

V současnosti byl zastížen nepravidelně na podzimním tahu. Z rybníku Vrabcov pochází 3 záznamy: 1. 9. 1998 – 10 ex., 5. 9. 1998 – 30 ex. (J. Pomykal *in litt.*) a 8. 9. 1998 – 15 ex. Dne 14. 9. 2014 byli pozorováni 2 ex. v hejnu jespáka bojovného na polní louži mezi Chotusicemi a Jakubem. Na Novém rybníku byl 1 ex. pozorován 19. 8. 2015.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák šedý (*Calidris temminckii*)

V současnosti byl nepravidelně zjištěn na tahu. Na Novém rybníku byl pozorován ve dnech 8. 5. 2008 (2 ex.), 16. 5. 2008 (1 ex.) a 9. 5. 2009 (1 ex., M. Truhlář *in litt.*). Dne 10. 5. 2010 byl 1 ex. zjištěn i u polní louže u Jakubu.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák křivozobý (*Calidris ferruginea*)

Dne 8. 9. 1998 byl 1 ex. pozorován na rybníku Vrabcov.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák písečný (*Calidris alba*)

Na rybníku Vrabcov zastihl 5. 9. 1998 POMYKAL (1999) 1 ex.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák rezavý (*Calidris canutus*)

Na rybníku Vrabcov byl 1 ex. pozorován 1. 9. 1998 (KAVKA 1999).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

Nepravidelně protahuje. Na jarním tahu byl zastižen 10× v období 22. 3. – 15. 5. Z podzimního tahu pochází 9 záznamů v období 19. 8. – 18. 9. Pozorování byli především jednotlivci nebo menší skupiny, nejvíce bylo zjištěno 84 ex. 14. 9. 2014 na polní louži u Chotusic.

VRANÝ (1976) uvádí 9 záznamů z rybníku Vrabcov. Pozoroval protahující skupiny 2–30 ex. pouze na jarním tahu v období od 5. do 26. 4.

Slučka malá (*Lymnocyptes minimus*)

Pravidelně protahuje, nepravidelně zimuje. Získáno bylo 30 záznamů z období 9. 10. – 3. 5. Nejčastěji zjištěna v dubnu (12×). Pozorování byli jednotliví ptáci nebo dvojice, pouze 6. 4. 2007 byli na podmáčené louce u Ovčáreckého rybníku vyšlápnuti 3 ex. Všechny záznamy pochází z Nového rybníku a z podmáčené louky u Ovčáreckého rybníku. Zimování (7 záznamů během 6 zim) bylo zjištěno pouze na Novém rybníku.

VRANÝ (1976) zjistil nepravidelný výskyt na rybníku Vrabcov během podzimního tahu a zimování. Z období 30. 7. – 29. 12. uvádí 8 záznamů 1–2 ex. Pouze dne 2. 11. 1940 pozoroval malé hejno.

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

Pravidelně protahuje a nepravidelně zimuje. Na jarním tahu v období 14. 3. – 13. 5. byla zastižena 47×. Podzimní tah (25 záznamů) byl zaznamenán v období 2. 8. – 19. 11. Největší skupina 16 ex. byla zjištěna na podmáčené louce u Ovčáreckého rybníku dne 6. 4. 2010. Jednotliví zimující ptáci byli zastiženi na Novém rybníku (6. 2. 2007 a 6. 2. 2007), na mokřadu u Ovčáreckého rybníku (25. 12. 2014) a u polní louže u Jakubu (3. 12. 2015). Více jedinců (4 ex.) bylo pozorováno 1. 12. 2013 na Novém rybníku.

VRANÝ (1976) uvádí na rybníku Vrabcov pravidelný výskyt jednotlivých ptáků a malých hejnek při obou tazích. Při jarním tahu ji zaznamenal v období 27. 3. – 29. 4. Podzimní tah probíhal v období 1. 8. – 27. 11.

Bekasina větší (*Gallinago media*)

Jedna byla 23. 5. 2008 vyplašena z čerstvě posečeného vojtěškového strniště u Chotusic. Na Novém rybníku byl 1 ex. pozorován 13. 10. 2008 (VAVŘÍK 2009).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*)

V posledních letech nebyla zastižena.

Historicky byla dospělá samice střelena 13. 12. 1937 u rybníka Vrabcov (VRANÝ 1976).

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

V posledních letech nebyl zastižen.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov 6 pozorování 1–2 ex. z jarního tahu.

Koliha velká (*Numenius arquata*)

Nepravidelně na tahu. V polích u Nového rybníku byli 3 ex. pozorováni 6. 8. 2007 a 1 ex. 27. 8. 2008. Tamtéž pozoroval M. Truhlář (*in litt.*) 2 ex. 18. 10. 2008. Dne 3. 9. 2014 byl 1 ex. zaznamenán na přeletu u Kutné Hory – Karlova.

VRANÝ (1976) uvádí pozorování jednotlivých ptáků na rybníku Vrabcov ve dnech 14. 8. 1942 a 24. 4. 1943.

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*)

Pravidelně protahuje. Na jarním tahu zastižen 29× v období 1. 4. – 13. 5. Na podzimním tahu pozorován 34× v období 3. 7. – 12. 10. Obvykle protahuje jednotlivě nebo v malých skupinkách do 5 ex. Nejvyšší počet na jarním tahu (8 ex.) byl dosažen 3. 5. 2017 na rybníku Vrabcov. Na podzimním tahu bylo pozorováno nejvíce 8 ex. na Ovčáreckém rybníku 23. 7. 2002.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt na jaře v období 6.–29. 4. a na podzim v období 16. 7. – 4. 9. Výjimečně pozoroval 1 ex. ještě 5. 11. 1943. Na jaře se vyskytoval jednotlivě nebo v párech, na podzim v hejnkách 10 i více jedinců.

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

Pravidelně protahuje. Celkem byl zastižen 81×. Většina pozorování je z rybníků Nový (40), Ovčárecký (20) a Vrabcov (18). Ojediněle byl zastižen i na rybníku Utopenec, potoce Klejnárka a na polním hnojišti u Chotusic. Na jarním tahu zjištěn v období 14. 3. – 24. 5. a na podzimním v období 2. 7. – 15. 11. Ojedinělé je pozorování z měsíce června (1 ex. 14. 6. 2016 u polního hnojiště u Chotusic). Vyskytoval se jednotlivě nebo v malých hejnkách do 8 ex. Maximum na jarním tahu (11 ex.) bylo pozorováno 4. 4. 2013 na Ovčáreckém rybníku. Na podzimním tahu byl nejvyšší počet (12 ex.) zjištěn 20. 8. 1998 na rybníku Vrabcov (J. Pomykal *in litt.*).

VRANÝ (1976) uvádí nepravidelný výskyt na tahu. Na jaře pozoroval 1 ex. 20. 4. 1945 na rybníku Utopenec a 5 ex. 18. 4. 1954 na rybníku Vrabcov. Na podzimním tahu zastihl jednotlivé ptáky na rybníku Vrabcov ve dnech 4. a 17. 8. 1940 a 15. 8. 1941.

Vodouš tmavý (*Tringa erythropus*)

Vzácně na tahu. V jarním období byli pozorováni 3 ex. na Novém rybníku 8. 5. 2001 (I. Kunstmüller *in litt.*) a 1 ex. 23. 3. 2018. Na podzim byl 1 ex. pozorován 1. 9. 1998 na rybníku Vrabcov a tamtéž byli 2 ex. zastiženi 8. 9. 1998. Na Novém rybníku byl 1 ex. zjištěn 27. 8. 2009 a 2 ex. 1. 9. 2015.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov 4 záznamy z jarního tahu v období 8. 4. – 6. 5. a 2 záznamy z podzimního tahu (26. 8. a 3. 9. 1941). Pozoroval vždy 1–3 ex.

Vodouš šedý (*Tringa nebularia*)

Nepravidelně protahuje. Celkem byl na rybnících Vrabcov, Ovčárecký a Nový zaznamenán 23× v období 6. 4. – 20. 5. na jarním tahu a 10. 7. – 8. 9. na podzimním tahu. Vyskytoval se zpravidla jednotlivě nebo v menších hejnkách, nejvíce bylo pozorováno 8 ex. ve dnech 20. 5. a 8. 9. 1998 na rybníku Vrabcov. Osm jedinců zastihl také M. Truhlář (*in litt.*) na Novém rybníku 20. 4. 2008.

VRANÝ (1976) jej zaznamenal na rybníku Vrabcov 1× na jarním tahu (1 ex. 23. 4. 1944) a 5× na podzimním tahu v období 14. 8. – 20. 9. v počtu 1–4 ex.

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

Pravidelně protahuje. Na jarním tahu byl pozorován 31× v období 4. 4. – 18. 5. Na podzimním tahu byl zastižen 23× v období 2. 7. – 5. 9. Protahoval v počtech do 15 ex. Početnější výskyt byl zaznamenán v květnu 2008 na Novém rybníku, s maximem 72 ex. 8. 5. 2008. Většina pozorování pochází z Nového rybníku. Na rybnících Vrabcov a Ovčárecký byl zastižen jen vzácně.

VRANÝ (1976) pozoroval malé hejno na rybníku Vrabcov 29. 4. 1951. Dne 1. 5. 1951 tamtéž pozoroval 1 ex.

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*)

Vzácně na tahu. Na rybníku Vrabcov byl 1 ex. pozorován 1. 9. 1998, tamtéž byli zastiženi 2 ex. 5. 9. 1998 (J. Pomykal *in litt.*) a 8. 9. 1998. Na jarním tahu byl 1 ex. pozorován 2× na Novém rybníku 6. 5. 2014 a 14. 3. 2018.

VRANÝ (1976) uvádí z rybníku Vrabcov téměř pravidelný výskyt 1–2 ex. na jarním tahu (11 záznamů) a nepravidelný výskyt na podzimním tahu (7 záznamů).

Chaluha pomořanská (*Stercorarius pomarinus*)

V posledních letech nebyla zastižena.

Jeden juvenilní samec byl dne 24. 10. 1940 zastřelen na rybníku Vrabcov (VRANÝ 1976).

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

Pravidelně na tahu i v letním období. Výskyt byl zjištěn v rozmezí 21. 2. – 12. 12. Nejvíce záznamů pochází z období jarního tahu. Vyšší počty byly pozorovány zejména v období jarních výlovů rybníků Vrabcov a Ovčárecký, s maximem 530 ex. sečteným 27. 3. 2008 na rybníku Vrabcov. Početnější výskyt (např. 24. 6. 2017 cca. 250 ex.)

byl zaznamenán ještě v letním období, kdy se raci shromažďují na nedaleké skládce odpadů u Čáslavi a zaletují na rybník Vrabcov. Na podzimním tahu se objevuje poměrně vzácně a v malých počtech (obvykle do 10 ex.), výjimkou bylo pozorování 175 ex. na rybníku Vrabcov 30. 9. 2002.

VRANÝ (1976) uvádí rozmezí výskytu 26. 2. – 17. 11. Bez konkrétních údajů píše o velkých hejnech vyskytujících se v období jarního výlovu na rybníku Vrabcov a o hojném výskytu od srpna do října.

Racek malý (*Hydrocoloeus minutus*)

Velmi vzácně na tahu. Jednotliví nedospělí ptáci byli zjištěni na Novém rybníku ve dnech 1. 5. 2005 a 17. 5. 2010.

VRANÝ (1976) uvádí 3 pozorování jednotlivých ptáků (22. 8. 1939, 22. 11. 1943 a 11. 4. 1948).

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*)

Juvenilní jedinec byl pozorován na rybníku Vrabcov 30. 9. 2002 v hejnu racka chechtavého (KAVKA 2003).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Racek bouřní (*Larus canus*)

V současnosti byl nepravidelně pozorován na tahu a v zimním období. Na jaře zastihl M. Truhlář (*in litt.*) 1 ex. na Novém rybníku 9. 4. 2007 a tamtéž 2 ex. 10. 5. 2008. Na rybníku Utopenec byli jednotliví ptáci pozorováni ve dnech 27. 3. 2006 a 14. 3. 2010. Neobvyklý letní výskyt pochází ze 7. 7. 2009, kdy byl 1 ad. zjištěn při sběru potravy na čerstvě posečeném poli vojtěšky u Chotusic. V zimním období byli 2 ad. pozorováni 29. 12. 2015 na přeletu nad polem u Jakubu.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Racek bělohlavý (*Larus cachinnans*)

V současnosti byl nepravidelně zastižen během tahu. Na jaře bylo pozorováno 20. 3. 2007 5 ex. (3 ad. a 2 imm.) na rybníku Vrabcov a tamtéž 2 ad. 25. 3. 2014. Na Ovčáreckém rybníku byl zastižen ve dnech 22. 3. 2015 (1 ad. a 4 imm.), 23. 3. 2018 (1 imm.) a 6. 1. 2018 (1 imm.). VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Racek středomořský (*Larus michahellis*)

Dne 11. 4. 2006 byl zastižen 1 ad. na rybníku Utopenec.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Rybák velkozobý (*Hydroprogne caspia*)

V posledních letech nebyl zastižen.

VRANÝ (1976) pozoroval na bahně vypuštěného rybníku Vrabcov 1 ex. 28. 4. 1942. Jednalo se o první výskyt pro Českou republiku (ČERNÝ 1942).

Rybák bahenní (*Chlidonias hybrida*)

V současnosti byl velmi vzácně pozorován na tahu. Na rybníku Vrabcov byli 2 ex. zastíženi 15. 6. 2001 a 7. 7. 2012. Dále M. Truhlář (*in litt.*) pozoroval 1 ex. na Novém rybníku 10. 5. 2008.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Rybák černý (*Chlidonias niger*)

Dříve pravidelně, ale nepočetně protahoval, v současnosti bývá pozorován jen vzácně. Celkem 8 novodobých záznamů o pozorování 1–7 ex. spadá do období 4. 5. – 3. 6. Zastíženi byli na Novém rybníku (6×) a na rybníku Vrabcov (2×).

VRANÝ (1976) uvádí pravidelný výskyt s více než 50 záznamy. Oproti současnosti byl zjištěn i výskyt na podzimním tahu. Pozorován byl v období 26. 4. – 20. 9. v počtech do 12 ex.

Rybák bělokřídlý (*Chlidonias leucoptera*)

Výjimečně na tahu. Na Novém rybníku byl 1 ex. pozorován 17. 5. 2010.

VRANÝ (1976) uvádí záznam 3 ex. na rybníku Vrabcov 14. 5. 1943.

Rybák obecný (*Sterna hirundo*)

Vzácně na tahu. Dvě pozorování jednotlivých ptáků ze 6. 7. 2006 a 7. 6. 2015 pochází z Ovčáreckého rybníku (J. Pomykal *in litt.*).

VRANÝ (1976) zastihl 1 ex. na rybníku Vrabcov 30. 7. 1944.

Holub domácí (*Columba livia*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Ve sledované oblasti se nejpočetněji (např. 15. 1. 2017 cca 180 ex.) vyskytuje v areálu zemědělského družstva v Jakubu. U Třebešic bylo sečteno 22. 11. 2015 na poli cca 350 ex., kteří přilétli z Čáslavi.

VRANÝ (1976) tento druh neuvádí, ale je pravděpodobné, že se v oblasti vyskytoval, ale autor jej nepovažoval za součást avifauny.

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

Pravidelně hnízdí, protahuje a výjimečně zimuje. Hnízdí hojně v celém území, běžně i ve vesnicích. Výskyt byl zjištěn v období 17. 2. – 28. 10. Početně protahuje, zejména v březnu (max. 320 ex. 16. 3. 2005 u Nového rybníku) a v říjnu (max. 200 ex. 11. 10. 2000 na přeletu nad rybníkem Vrabcov; M. Truhlář *in litt.*). Často byl zjištěn ve vyšších počtech i v letním období, např. 300 ex. 17. 7. 2004 na poli u Třebešic (J. Pomykal *in litt.*). Jeden zimující jedinec byl pozorován 30. 12. 2017 v hejnu holubů doupňáků u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil jen ojedinele v okolí Lochů. Na jaře protahoval nehojně, početná hejna se objevovala v srpnu. Výskyt zaznamenal v období 25. 3. – 23. 9.

Holub doupňák (*Columba oenas*)

V současnosti nepravidelně jednotlivě hnízdí, pravidelně protahuje a nepravidelně zimuje. V roce 2018 bylo hnízdění 1 P prokázáno v lužním lesíku mezi Novými Dvory

a Ovčáreckým rybníkem. Hnízdní výskyt 1 P v lužním lesíku u Nového rybníku zaznamenal 16. a 29. 4. 2003 I. Kunstmüller (*in litt.*). Tamtéž byl zaznamenán 1 houkající M 21. 2. a 9. 3. 2015. Jednoho doupňáka zaznamenal J. Pomykal (*in litt.*) dne 2. 7. 2007 ve starém olšovém porostu u Ovčáreckého rybníka. Na hrázi Nového rybníku vyhnízdil v topolu pravděpodobně 1 P v roce 2016. Těsně za hranicí sledovaného území (lesík 1 km východně od Nového rybníku) bylo v roce 2009 hnízdění prokázáno nálezem obsazené dutiny. Na tahu (mezni data 21. 2. – 25. 9.) se vyskytuje častěji. Nejvíce bylo pozorováno 35 ex. 14. 9. 2015 v poli u Chotusic. Zimování bylo zjištěno v sezónách 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018. Holubi se zdržovali na kukuřičných strništích v okolí Nového rybníku, Jakubu a Třebešic. Maximální počty v jednotlivých zimách – 19. 12. 2015: 246 ex., 26. 12. 2016: 112 ex. a 1. 1. 2018: 273 ex.

VŘANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)

Pravidelně a početně hnízdí ve všech obcích sledované oblasti. Po vyhnízdění a v zimním období se často sdružuje do velkých hejn, největší skupina zahrnovala 230 ex. 9. 12. 2017 sbírajících potravu na kukuřičném strništi u Neškaredic.

VŘANÝ (1976) poprvé pozoroval 1 ex. u Třebešic 10. 4. 1951 a tamtéž 1 P 14. 5. 1951.

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*)

Vzácně hnízdí. Častěji byla pozorována po vyhnízdění a v období podzimního tahu na polích. Největší počet, 11 ex., byl zaznamenán u Jakubu 19. 8. 2015 na řepkovém strništi. Výskyt byl zjištěn v období 20. 4. – 15. 9.

Podle VŘANÉHO (1976) hnízdila velmi hojně. Výskyt zaznamenal v období 21. 4. – 18. 9.

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

Pravidelně hnízdí. Zjištěna byla nejčastěji v okolí rybníků Vrabcov, Ovčárecký a Nový. Zpravidla byl na jedné lokalitě během jedné kontroly zaznamenán 1–2 M. Tři kukačky byly zároveň zjištěny vzácněji, a to především v okolí Nového rybníku, např. 2 M a 1 F 31. 5. 2007, 2 M a 1 F 11. 5. 2011 a 3 M 22. 5. 2018. Dne 3. 5. 2001 byli 2 M a 1 F zjištěni i u Ovčáreckého rybníku. Výskyt byl zaznamenán v období 14. 4. – 12. 10.

VŘANÝ (1976) prokázal hnízdění v 5 letech. Hostitelé byli konipas bílý (*Motacilla alba*; 3×), řuhák obecný (*Lanius collurio*) a rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*; oba 1×). Výskyt zaznamenal v rozmezí 22. 4. – 28. 9.

Sova pálená (*Tyto alba*)

Hnízdila, v současné době pravděpodobně již vymizelý druh. P. Koubek (K. Poprach *in litt.*) prokázal hnízdění v zemědělském družstvu v Jakubu v letech 2001–2003, 2008 a 2009. V Kutné Hoře – Karlově byl 1 ex. pozorován nedaleko koňských stájí 2. 5. 2009.

Podle VŘANÉHO (1976) hnízdila pravidelně ve stodolách v Třebešicích.

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Nepravidelně hnízdí. Hnízdní výskyt v letech 1999 (J. Pomykal *in litt.*) a 2009 byl zjištěn u Ovčáreckého rybníku. V roce 2008 byl 1 M slyšen několikrát v obci Pucheř.

Ve starém topolu na hrázi Nového rybníku vyhnízdil 1 P v roce 2007. Tamtéž pozoroval J. Pomykal (*in litt.*) 24. 5. 2014 1 ex. Pravidelnou hnízdní lokalitou je PP Kačina přiléhající k severní hranici sledovaného území.

VRANÝ (1976) zastihl několikrát jednotlivé ptáky zejména v dubnu. Hnízdění a ani konkrétní pozorování neudává.

Kalous ušatý (*Asio otus*)

Pravděpodobně pravidelně hnízdí. Jednotlivé páry hnízdily především v obcích, např. v Močovicích (2011, 2012), Jakubu (2009) a Neškaredicích (2015). V letech 2014 a 2015 hnízdil 1 P v polním lesíku u Nového rybníku. Během podzimního tahu a zimování byl často zaznamenán při nočních odchycích sov na vycpaného výra na vojtěškových polích po celé sledované oblasti. Nejvíce, 7 ex., bylo zjištěno ve dnech 22. 11. 2015 a 13. 11. 2016 u Jakubu.

VRANÝ (1976) hnízdění neudává, pouze zmiňuje výskyt jednotlivých ptáků, kteří za tuhých zim 1940–1942 zalétali do Třebešic.

Kalous pustovka (*Asio flammeus*)

Nepravidelně protahuje a zimuje. Během deseti let (2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018) bylo získáno 34 záznamů z období 8. 10. – 16. 3. V opuštěných rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova bylo ve více letech zjištěno denišťe, s maximem 25 ex. 10. 2. 2005. Často byla zaznamenána i během nočních odchytů sov na vycpaného výra na vojtěškových polích v okolí Nového rybníku a Jakubu.

VRANÝ (1976) uvádí nepravidelný výskyt v okolí rybníku Vrabcov. V období 17. 10. 1942 – 29. 1. 1943 zjistil 1–5 ex., od 1. 11. 1976 do 15. 2. 1947 až 40 ex. a v období 20. 11. – 4. 12. 1949 zaznamenal 1–2 ex.

Sýček obecný (*Athene noctua*)

Vymizelý druh. VRANÝ (1976) obecně píše o hnízdění v osadách.

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*)

V posledních letech nebyl zastížen.

VRANÝ (1976) udává 2 záznamy jednotlivých ptáků z podzimního tahu.

Rorýs obecný (*Apus apus*)

Každoročně zjištěno několik párů v Nových Dvorech a Církvicích. Ojedinelé páry byly zaznamenány i v dalších obcích. Vzácně byl pozorován i ve vyšších počtech, např. 1. 5. 2007 cca 150 ex. nad Novým rybníkem. Výskyt byl zjištěn v období 17. 4. – 15. 9.

VRANÝ (1976) zjistil hnízdění 1 P v letech 1941–1945 v Třebešicích. Za nepříznivého počasí po celé letní období zalétával značný počet rorýsů na rybník Vrabcov. Výskyt zaznamenal v období 20. 4. – 15. 9.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Ve sledované oblasti bylo hnízdění zjištěno na potoce Klejnárka na 4 lokalitách (Lochy, u rybníků Vrabcov a Ovčárecký a u Nových Dvorů)

každoročně hnízdili 2–4 P. Zimuje pravidelně na potoce Klejnárka, případně i na zamrzlých rybnících, např. 2 ex. na Ovčáreckém rybníku 25. 12. 2014.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelné hnízdění na 2 lokalitách v březích potoka Klejnárky u rybníku Vrabcov a v Hejdově u Lochů.

Vlha pestrá (*Merops apiaster*)

V současnosti vzácně hnízdí a nepravidelně protahuje. První záznam z oblasti pochází ze dne 3. 5. 2009, kdy bylo 6 ex. zastíženo u Nového rybníku. Tamtéž pozoroval J. Pomykal (*in litt.*) 24. 5. 2014 opět 6 ex. V letech 2014 a 2015 hnízdil 1 P v částečně odtěžené haldě hlíny na skládce odpadů mezi Neškaredicemi a Kutnou Horou. V roce 2016 byl opět zastíženo 1 P na hnízdišti a byl pozorován při páření, ale při pozdějších kontrolách již nebyl zjištěn (KAVKA 2016).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Dudek chocholatý (*Upupa epops*)

Výjimečně na tahu. V rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova byl 13. 4. 2012 pozorován 1 ex. Dne 25. 5. 2016 zastihl M. Smutný (*in litt.*) 1 dudka u vojenského letiště v Chotusicích.

VRANÝ (1976) jej pozoroval častěji. Na jarním tahu zastihl 1–2 ex. celkem 11× v období 7. 4. – 14. 5. Na podzimním tahu pozoroval 5× jednotlivé ptáky v období 5. 7. – 4. 9. Jako nejbližší pravděpodobné hnízdiště zmiňuje Kačinskou oboru ležící těsně za sledovanou oblastí. V současné době se nejbližší hnízdiště nachází 5–6 km severně v lesích u Záboří nad Labem (vlastní zjištění).

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

Historicky pravidelně hnízdil, v současné době pravděpodobně hnízdí jen nepravidelně ojedinelé páry. Hnízdění výskyt 1 P byl zjištěn v letech 2001–2003 ve zpuštěném sadu mezi rybníkem Vrabcov a Lochy. V roce 2017 se 1 P zdržoval v hnízdění době u Ovčáreckého rybníku. Během jarního tahu byli vzácně zastíženi jednotliví ptáci, nejčasněji 12. 4. Během podzimního tahu nebyl pozorován.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil hojně v zahradách, sadech a stromořadích podél potoků. Výskyt zaznamenal v období 8. 4. – 15. 9.

Žluna šedá (*Picus canus*)

Nepravidelně se vyskytují jednotliví nehnízdící ptáci. Jeden M se ozýval v lesíku u rybníku Ovčárecký ve dnech 19. 4. 1999, 29. 4. 2005 a 14. 4. 2008. U rybníku Vrabcov byl volající M zastíženo 17. 3. 2004. Tamtéž udává I. Kunstmüller (*in litt.*) výskyt 1 M 12. 4. 2006.

VRANÝ (1976) pozoroval v Třebešicích 2× 1 ex. v říjnu 1934 a 7. 3. 1949. Dne 13. 1. 1941 v sadu u rybníku Vrabcov zjistil 1 F.

Žluna zelená (*Picus viridis*)

Pravidelně hnízdí. Stabilně obsazené hnízdění lokality jsou lužní les u Nových Dvůrů, porosty u Ovčáreckého rybníku, u rybníku Vrabcov a stromové pásy podél

potoka Klejnárka. Celkovou hnízdní početnost lze ve sledované oblasti odhadnout na 7–10 P.

Podle VRANÉHO (1972) hnízdila velmi zřídka v sadech a stromořadích. V mimohnízd- ní době zaletovala i do vesnic.

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Nepravidelný výskyt během celého roku. Pozorování byli především jednotliví ptáci, vzá- nější páry, výjimečně byli 31. 5. 2007 u Nového rybníku zastiženi 3 ex. Vícekrát byl zjištěn i v hnízdní době, např. v lužním lesíku u Ovčáreckého rybníku (10. 5. 1998, 20. 3. 1999, 22. 5. 2018), u rybníku Vrabcov (1. 6. 2015) a u Nového rybníku (např. 15. 4. 2003, 3. 5. 2009, 5. 5. 2016), ale zcela jistě nehnízdil. Nejbližší hnízdní lokalitou je přírodní památka Kačina, která přiléhá k severnímu okraji sledované oblasti (vlastní zjištění).

VRANÝ (1972) pozoroval několikrát jednotlivé exempláře u rybníku Vrabcov v roce 1939 (20.–26. 5., 7. 10., 11. 11. a 28. 12.). Z Třebešic uvádí 1 M ze dne 14. 8. 1947.

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Početněji hnízdí například v lesním porostu mezi Novými Dvo- ry a Ovčáreckým rybníkem (cca 8 P v roce 2014) a v lesíku u Lochů (3–4 P v roce 2014). Jednotlivé hnízdící páry byly nalezeny i v zeleni uvnitř obcí.

VRANÝ (1976) jej ze sledované oblasti jako hnízdícího neznal a k mimohnízdnímu výskytu se nevyjadřuje.

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

V současnosti pravděpodobně nepravidelně hnízdí, častěji pozorování jednotliví ptáci na potulce. U Ovčáreckého rybníku zjistil I. Kunstmüller (*in litt.*) 1 P v toku 28. 3. 1999 a 1 M 8. 5. 2002. Tamtéž byl 1 ex. pozorován 10. 6. 2003 a 1 volající M 21. 3. 2006. U Nového rybníku se 1 M ozýval 20. 3. 2011. V zimním období pozoroval J. Pomykal (*in litt.*) u Ovčáreckého rybníku 1 ex. 26. 12. 2015. Nejbližší hnízdní lokalita (až cca 24 P) je přírodní památka Kačina, přiléhající k severnímu okraji sledované oblasti (vlastní zjištění).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Strakapoud malý (*Dendrocopos minor*)

Pravidelně hnízdí a zimuje v blízkém okolí rybníku Vrabcov (1–2 P), v břehových porostech u říčky Klejnárky mezi Lochy a Čáslaví (2 P), v lese mezi Novými Dvory až Ovčáreckým rybníkem (2–3 P). Jeden pár pravidelně hnízdil před vykácením lužního lesíku (rok 2008) u Nového rybníku.

VRANÝ (1976) uvádí jen několik pozorování, převážně v jarním období. Hnízdění 1 P prokázal v roce 1943 v sadu u rybníku Vrabcov.

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

Nepravidelně protahuje a zimuje, ojediněle zastižen v hnízdní době. Jednotliví ptáci byli zastiženi 9× v období 26. 5. – 26. 12., nejvíce záznamů pochází z měsíce prosince. Nejčastěji byl pozorován v okolí Nového rybníku a u Jakubu.

VRANÝ (1976) uvádí pouze pozorování 1 ex. 10. 1. 1943.

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

Nepravidelně na tahu i v hnízdním období. Celkem 11 záznamů jednotlivých ptáků spadá do období 23. 4. – 15. 9. Téměř vždy byl pozorován na rybnících, zejména na Novém a na Vrabcově, kam zaletuje na lov vlaštovek. Na hnízdění v okolí ukazují např. pozorování 1 ad. odnášejícího 28. 7. 2014 chycenou vlaštovku z Nového rybníku do borových lesů u Rohozce, kde bývá v hnízdní době registrován častěji (vlastní zjištění).

VRANÝ (1976) udává pravidelný výskyt 1–2 ex. na rybníku Vrabcov v období 26. 4. – 1. 10.

Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdění bylo zjištěno např. v rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova na stožárech elektrického vedení ve starých stračích hnízdech (např. 2 P v letech 2005 a 2007). Častěji bylo hnízdění zaznamenáno v intravilánech na lidských stavbách (kostely, v areálech zemědělských družstev atd.). Početně se vyskytuje na polích s dostatkem potravy (gradace hrabošů, čerstvě posečené vojtěškové pole nebo podmítnuté strniště). Vyšší počty byly zaznamenány nejčastěji v letním období, např. min. 25 ex. 24. 7. 2017 na poli u Nového rybníku, 15 ex. 26. 7. 2016 na podmítnutém řepkovém strništi u Chotusic nebo 15 ex. 23. 5. 2008 na vojtěškovém poli u Chotusic. V zimním období byly početnější koncentrace pozorovány vzácně, nejvíce 9 ex. bylo zjištěno 20. 1. 2017 u Perštejnec.

VRANÝ (1976) hnízdění nezaznamenal. Maximálně pozoroval 30 ex. v zimě 1946/1947 na polích v okolí Třebešic.

Poštolka rudonohá (*Falco vespertinus*)

V současnosti byla velmi vzácně zjištěna v období tahu. Ve dnech 23. a 24. 5. 2008 byla 1 F pozorována na posečeném vojtěškovém poli u Chotusic a 14. 9. 2014 byli 2 juv. zastížení na drátech elektrického vedení mezi Třebešicemi a Močovicemi.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Dřemlík tundrový (*Falco columbarius*)

Nepravidelně na tahu a zimuje. Zjištěn celkem 11× v období 31. 10. – 17. 3., nejčastěji v lednu a v únoru. Pozorování byli jednotliví ptáci, pouze 17. 2. 2005 byli v rybízových plantážích u Kutné Hory – Karlova zjištění 2 ex.

VRANÝ (1976) uvádí také nepravidelný výskyt. Zastihl 6× 1–2 ex. v období 1. 12. – 20. 3.

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

Pravidelně hnízdí. Každoročně byla zjištěna v okolí rybníku Vrabcov (1–2 P), v lužním lesíku mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem (2–3 P) a v lesíku u Lochů (1 P). Další jednotlivé páry byly zjišťovány v porostech lemující potoky Klejnárka a Olšanský. Výskyt byl zaznamenán v období 28. 4. – 26. 8.

VRANÝ (1976) udává pravidelné hnízdění v porostech podél potoka Klejnárky, ve starých sadech a řídkěji i v zahradách. Výskyt zjistil v období 1. 5. – 3. 9.

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

Pravidelně nehojně hnízdí po celé sledované oblasti. Osidluje především křovinaté pásy ve volné krajině. Početněji hnízdil pouze v zpustlých rybízových sadech a u skládky inertních materiálů s přilehlým ruderálem zarůstajícím křovinami u Kutné Hory – Karlova. Dne 1. 6. 2015 zde bylo zjištěno 7 P. Výskyt byl registrován v období 30. 4. – 18. 9.

VRANÝ (1976) zaznamenal značné kolísání počtu hnízdících i protahujících ptáků, ale neuvádí konkrétní údaje. Výskyt zjistil v období 28. 4. – 14. 10.

Ťuhýk šedý (*Lanius excubitor*)

Nepravidelně hnízdí, pravidelně zimuje. Téměř každoroční hnízdní výskyt je zjišťován v okolí Nového rybníku. Dne 19. 6. 2000 pozoroval I. Kunstmüller (*in litt.*) 1 ex. při přinášení potravy do lesíku u rybníku Vrabcov. Čerstvě vyvedená mláďata byla zjištěna v roce 2014 u Kutné Hory – Karlova v opuštěné rybízovně, tamtéž 1 P pravděpodobně hnízdil i v roce 2007. Hnízdní výskyt byl zjištěn v roce 2014 u Pucheře. Jednotliví ptáci jsou během tahu a v zimním období pozorováni po celé oblasti.

VRANÝ (1976) zmiňuje výskyt od září do března (rozmezí 28. 9. – 2. 3.), s maximem v říjnu a listopadu.

Ťuhýk rudohlavý (*Lanius senator*)

V současnosti vymizelý druh.

VRANÝ (1976) jej uvádí pouze z roku 1939, kdy prokázal úspěšné hnízdění 1 P u rybníku Vrabcov.

Straka obecná (*Pica pica*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízda byla nacházena v celé oblasti ve všech obcích i ve volné krajině. V mimohnízdním období vytváří společná nocoviště, např. 51 ex. u Chotusic 25. 12. 2015. Často bylo zaznamenáno nocování více jedinců v křovinách mezi Jakubem a Chotusicemi, např. 21 ex. 10. 12. 2016.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelné hnízdění několika párů v porostech podél Klejnárky a znatelné zvýšení početnosti po roce 1941. V letech 1943 a 1945 sledoval první hnízdní pokusy v obci Třebešice, v obou případech bylo však hnízdění neúspěšné.

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

Pravidelně hnízdí a zimuje po celé sledované oblasti. Dne 12. 5. 2011 bylo u rybníku Vrabcov nalezeno nezvykle nízko umístěné hnízdo (cca 2,5 m nad zemí) na rozdvojeném javoru. Pozorovány jsou obvykle jednotliví ptáci, popř. malé skupinky do 10 ex. Výjimečně je pozorování 56 ex. na přeletu ve volné skupině 2. 5. 2005 nedaleko Nového rybníku.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt jednotlivců nebo párů od konce září do začátku května v porostech podél potoků Olšanský a Klejnárka. V tuhých zimách 1940–1942 byli jednotliví ptáci zastíženi i v Třebešicích.

Krkavec velký (*Corvus corax*)

V současnosti byli celoročně pozorováni jednotliví ptáci a dvojice, vzácněji menší hejtna. Ve sledované oblasti nehnízdí, nejbližší hnízdiště se nacházelo 1,5 km za hranicí oblasti u obce Rohozec (nález obsazených hnízd v letech 2014 a 2016).

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Vrána šedá (*Corvus cornix*)

Ve sledované oblasti nehnízdí. Jednotliví ptáci nebo páry zaletují z hnízdišť v širším okolí (např. Žehušická obora nebo borové lesy v okolí Rohozce). Po vyhnízdění se objevují rodinky, např. 5 ex. na podmítnutém poli u Chotusic 26. 7. 2016.

VRANÝ (1976) prokázal hnízdění 1 P v roce 1940. Početný výskyt zaznamenával na podzim a na jaře, během zimy pozoroval na polích hejtna společně s hejny kavek a havranů.

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

Pravidelně zimuje a protahuje. Každoročně zimují desítky jedinců na hranicích sledované oblasti u Kutné Hory – Karlova (max. 85 ex. 15. 12. 2014). Nepravidelně zjištěn v Jakubu (max. 48 ex. 25. 12. 2014). Na tahu pozorován i ve větších počtech, např. cca 550 ex. 27. 10. 2015 na poli u Kutné Hory – Karlova a tamtéž protahovalo cca 500 ex. i 22. 10. 2002. Výskyt zjištěn v období 21. 9. – 6. 4.

VRANÝ (1976) zmiňuje pravidelný výskyt na tahu a zimování velkých hejn na polích v období 1. 10. – 10. 4.

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

Nepravidelně na tahu a zimuje. V současné době byli v hnízdní době vzácně pozorováni nehnízdící ptáci (pravděpodobně z hnízdišť v Kutné Hoře nebo Čáslavi), např. 12 ex. 13. 6. 2014 u Neškaredic. V období tahu a v zimním období se v malých počtech objevuje v hejnech havranů, např. 22. 11. 2015 15 ex. na přeletu u Třebešic a 24. 1. 2015 3 ex. v Jakubu. Pravidelně a početněji (max. 63 ex. 6. 2. 2006) bývá pozorována pouze na okraji sledované oblasti u Kutné Hory – Karlova, kde tvoří společná hejna s havrany.

VRANÝ (1976) ji z hnízdní doby uvádí ojedinele. Na tahu a v zimním období zmiňuje početný výskyt v hejnech havranů polních.

Králíček obecný (*Regulus regulus*)

Pravidelně protahuje a ojedinele zimuje. Tah jednotlivých ptáků nebo malých skupinek byl zaznamenán především v březnu, častěji na podzim během října. V zimním období byl zjištěn jen vzácně.

VRANÝ (1976) uvádí 8 pozorování jednotlivých ptáků z měsíců března a dubna a jednou z prosince.

Králíček ohnivý (*Regulus ignicapillus*)

Nepravidelně na tahu. Obvykle pozorováni jednotliví ptáci především na jarním tahu, např. 17. 3. 2015 u rybníku Vrabcov, 29. 3. 2013 v lesíku u Ovčáreckého rybníku a 6. 4. 2018 u rybníku Vrabcov. Na podzimním tahu zastížen 1 ex. u Nového rybníku 18. 10. 2018.

VRANÝ (1976) uvádí jediný záznam ze dne 1. 4. 1943, kdy jej zastihl na zahradě v Třebešicích.

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

V současnosti ojediněle hnízdí a pravidelně protahuje. V roce 2000 hnízdil 1 P na Ovčáreckém rybníku. V roce 2002 byli ve dnech 16. 5. a 13. 6. na rybníku Vrabcov pozorováni 2 ex., ale hnízdo nebylo dohledáno. V roce 2003 byl v hnízdní době zastížen 1 P na rybnících Vrabcov a Ovčárecký. Na Novém rybníku byl 1 M pozorován 3. 5. 2009 při stavbě hnízda, k hnízdění ale nedošlo. Při jarním i podzimním tahu je pravidelně pozorován v počtech do 10 ex. Nejvyšší počet, 30 ex., zastihl M. Truhlář (*in litt.*) dne 6. 4. 2010 na Novém rybníku.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*)

Pravidelně hojně hnízdí a zimuje po celém území.

VRANÝ (1976) uvádí hnízdění v zahradách, sadech a ve stromových porostech podél potoků.

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Pravidelně hojně hnízdí a zimuje po celém území.

VRANÝ (1976) uvádí hnízdění v zahradách, sadech a ve stromových porostech podél potoků.

Sýkora parukářka (*Lophophanes cristatus*)

V současnosti zastížena pouze v zimním období. Jednotliví ptáci nebo dvojice byli pozorováni v hejnkách jiných druhů sýkor ve dnech 14. 1. 2005 a 11. 1. 2015 u rybníku Vrabcov a 25. 12. 2014 u Ovčáreckého rybníku.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Sýkora uhelníček (*Periparus ater*)

Pravidelně protahuje a nepravidelně bývá zastížena v zimním období. Protahující ptáci byli pozorováni především v září a říjnu, častěji i v hejnkách do 15 ex. V zimním období byla občas pozorována ve skupinách ostatních druhů sýkor.

VRANÝ (1976) uvádí pozorování 1 ex. u Vrabcova 27. 3. 1940 a 1 ex. u Klejnárky 23. 4. 1941.

Sýkora lužní (*Poecile montana*)

Nepravidelně na tahu a v zimním období. Jednotliví ptáci nebo dvojice byli vzácně pozorováni ve stromových a keřových porostech v okolí rybníků.

VRANÝ (1976) ji pozoroval pouze 17. 11. 1940 u rybníku Vrabcov.

Sýkora babka (*Poecile palustris*)

Nehojně hnízdí a zimuje. Jednotlivé hnízdící páry byly zastíženy v listnatých lesících, zejména u rybníku Vrabcov a mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem. V zimním období byla často pozorována v hejnech s dalšími druhy sýkor.

VRANÝ (1976) uvádí z hnízdní doby pozorování 2 ex. 29. 6. 1939 u rybníku Vrabcov a 6. 5. 1942 u Lochů. Obecně píše o výskytu od listopadu až do dubna.

Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

V současnosti byla vzácně zastížena v rákosinách Nového rybníku během podzimního tahu: 28. 10. 2013 bylo pozorováno min. 7 M a 6 F a 2. 11. 2013 zjištění 3 M a 3 F. M. Truhlář (*in litt.*) zastihl 31. 10. 2013 min. 10 ex. Jedna samice byla tamtéž zaznamenána ve dnech 18. a 21. 10. 2018.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Chocholouš obecný (*Galerida cristata*)

Vymizelý druh. VRANÝ (1976) jej uvádí jako nehojně hnízdícího.

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

V současnosti zastížen nepravidelně na tahu. Na okraji Kutné Hory – Karlova byli 9. 3. 2008 v opuštěných rybízových sadech pozorováni 3 ex. Dne 29. 3. 2014 bylo pozorováno 7 ex. na přeletu u rybníku Vrabcov. Na podzimním tahu zaznamenány 3 ex. na přeletu nad rybníkem Vrabcov 1. 10. 2002, 1 ex. na přeletu u Nového rybníku 15. 9. 2003 a 5 ex. protahovalo u Jakubu 13. 10. 2003.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Pravidelně hnízdí, vzácně zimuje. Hnízdí v polích po celé sledované oblasti. Výskyt v zimním období byl zjištěn nepravidelně, v posledních letech častěji. V mírnějších zimách byli jednotliví ptáci nebo malé skupinky obvykle zjišťovány ve vojtěškových a řepkových polích, za silnějších mrazů se stahovali k polním hnojištím. Výběr zimních údajů: Třebešice 7. 1. 2015 – 2 ex., řepkové strniště u Nového rybníku 1. 1. 2016 – 5 ex., pole u Chotusic 25. 1. 2017 – 12 ex., vojtěškové pole u Jakubu 1. 12. 2018 – 15 ex. a řepkové pole u Nového rybníku 14.–31. 12. 2018 7–8 ex.

VRANÝ (1976) píše o hnízdění v polích. Výskyt udává v rozmezí 10. 2. – 18. 11. V zimním období zastihl 2 ex. u Třebešic 24. 12. 1939.

Břehule říční (*Riparia riparia*)

Hnízdila, nyní jen na tahu. Hnízdění probíhalo ve stěnách nově vybagrovaného rybníku Sádka mezi Ovčáry a Novými Dvory. V letech 2002–2004 zde bylo zjištěno 30–35 obsazených nor. Po napuštění a sesunutí břehů břehule obsadily nízký výběžek pevniny zasahující do rybníka a hnízdily ve výšce 50–60 cm nad vodní hladinou. V letech 2005–2008 zde hnízdilo 3–7 P. V zimě 2008/2009 byl však poloostrov odbagrován a břehule zde již v následujících letech nehnízdily. Na tahu je pozorována pravidelně, obvykle však v malých počtech, maximum 60 ex. bylo zjištěno 15. 5. 2009 na Novém rybníku.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelný výskyt na tahu. Dne 29. 8. 1946 pozoroval několik set jedinců nocujících v rákosí rybníku Vrabcov.

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

Hojně hnízdí především v zemědělských objektech (zejména v kravínech) např. v Jaku-bu. Především po vyhníždění a během podzimního tahu nocují velká hejna v rákosinách rybníku Vrabcov, max. cca 3 500 ex. 12. 8. 2015. Méně početně nocují i v rákosinách Nového rybníku, max. 350 ex. 24. 7. 2017. Výskyt byl zjištěn v období 24. 3. – 12. 10.

VRANÝ (1976) uvádí hojné hnízdění v hospodářských budovách. Každoročně v srpnu pozoroval velká hejna létající nocovat do rákosin rybníku Vrabcov. Výskyt zaznamenal v období 25. 3. – 22. 11.

Jiřička obecná (*Delichon urbicum*)

Pravidelně a hojně hnízdí v intravilánech na lidských stavbách. Za výrazného ochlazení bylo 23. 5. 2004 sečteno nad hladinou rybníků Ovčárecký a Vrabcov celkem 110 ex. Výskyt byl zjištěn v období 8. 4. – 5. 10.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila méně hojně než vlaštovka obecná, pouze v osadě Lochy hnízdila početněji. V současné době hnízdí hojněji než vlaštovka obecná. Výskyt zaznamenal v období 10. 4. – 10. 10.

Mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*)

Pravidelně nehojně hnízdí po celém území, zejména v lesících u Nových Dvorů, u rybníku Vrabcov a u Ovčáreckého rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) ve sledovaném území nikdy nehnízdil, pouze se vyskytoval v mimohnízdním období.

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

Pravidelně hojně hnízdí v celé oblasti, a to jak v lesících a křovinách, tak i v intravilánech. Výskyt byl zjištěn v období 10. 3. – 28. 10.

Podle VRANÉHO (1976) ve sledovaném bezlesém území hnízdil jen velmi vzácně a nepravidelně. V lesích širšího okolí hnízdil hojně. Hojněji byl zastižen pouze v období tahu. Výskyt zaznamenal v období 11. 3. – 23. 10.

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)

Pravidelně, ale jednotlivě hnízdí po celém území. Výskyt byl zjištěn v období 29. 3.–28. 9.

VRANÝ (1976) udává hnízdění 3–4 P ve stromovém pásu u potoka Klejnárka, u mlýnu u Vrabcova a v Hejdově u Lochů. Výskyt zaznamenal v období 30. 3. – 23. 10.

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*)

Pravidelně na tahu, zejména na jaře jsou jednotliví zpívající samci často zjišťováni v lesíku u rybníku Vrabcov. V některých letech nelze vyloučit ojedinělé zahníždění. Výskyt byl zjištěn v období 14. 4. – 3. 9.

VRANÝ (1976) jej udává pouze na průtahu. Na jaře jej nejčasněji zaznamenal 13. 4., na podzim naposledy 20. 9.

Pěnice černošlavá (*Sylvia atricapilla*)

Pravidelně hojně hnízdí po celém území, výjimečně zimuje. Běžná je i v intravilánech obcí. Dne 23. 5. 2004 bylo sečteno 11 zp. M. v porostech kolem Nového rybníku. Početný výskyt na tahu byl zjištěn za náhlého zhoršení počasí 11. 4. 2006, kdy bylo při březích Ovčáreckého rybníku pozorováno více než 40 jedinců. Zimování 1 ex. bylo zjištěno 16. 1. 2007 v křovinách u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) v oblasti do roku 1949 nehnízdila. Od roku 1949 hnízdila ojediněle na dvou lokalitách. V lesích širšího okolí ji uvádí jako nejběžnější pěnici.

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

Pravidelně a hojně hnízdí v celé sledované oblasti. Dne 23. 5. 2004 bylo sečteno 5 zp. M. v porostech kolem Nového rybníku. Výskyt byl zjištěn v období 27. 4. – 12. 9.

VRANÝ (1976) udává nehojně a nepravidelně hnízdění v křovinách podél potoků. Pravidelně hnízdění několika párů zaznamenal v Hejdově u Lochů. Výskyt zjistil v období 3. 5. – 20. 9.

Pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*)

Výjimečně na tahu. Zastižen pouze 1 ex. 23. 8. 2006 u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) byla po pěnici hnědokřídle nejběžnější z hnízdících pěnic. Její početnost dokládá i údaj o 40 nalezených hnízdech.

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*)

Pravidelně hnízdí. Po celé sledované oblasti zjišťovány v okolí rybníků, křovinách i v intravilánech spíše jednotlivé páry. Výskyt byl zaznamenán v období 8. 4. – 25. 9.

VRANÝ (1976) udává nepřilíh hojně hnízdění v zahradách a v pásích křovin při Klejnérci a Olšanském potoce. Výskyt zaznamenal v období 10. 4. – 18. 9.

Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)

Pravidelně hnízdí po celém sledovaném území. Velmi hojně hnízdila ve zpustlých rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova. Dne 24. 5. 2004 zde bylo zjištěno cca 45 zp. M. Postupným rozoráváním lokality se snižoval i počet hnízdících pěnic, a tak zde bylo 5. 6. 2014 sečteno již jen 18 zp. M. Hojně stále hnízdí v křovinách podél přehrady Žmoly a podél železniční trati u Neškaredic. Výskyt byl zaznamenán v období 13. 4. – 21. 9.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila ze všech pěnic nejhojněji. Výskyt zaznamenal v období 20. 4. – 24. 9.

Cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*)

Pravidelně hnízdí. Zvláště početný výskyt byl zjištěn 20. 5. 1998, kdy v okolí rybníku Vrabcov zpívalo 6 M a 19. 5. 1999, kdy bylo zaznamenáno 5 M v okolí Ovčáreckého rybníku. Obvykle jsou na těchto lokalitách zaznamenáváni 1–2 M. V okolí Nového rybníku byl nepravidelně zjišťován 1 zp. M. Dne 8. 6. 2009 bylo mezi Močovicemi a rybníkem Vrabcov podél potoka Klejnéřka sečteno 6 zp. M. Zhruba po roce 2015 se výskyt stává vzácnější. Nejčasněji zaznamenána 2. 5. Z podzimního tahu údaje chybí.

VRANÝ (1976) ji zaznamenal pouze ve 2 letech. V roce 1942 byli zjištěni 3 zp. M při potoce Klejárnka mezi Lochy a rybníkem Vrabcov. V roce 1951 byl 1 M slyšen ve dnech 13. a 14. 5. u Olšanského potoka u Třebešic.

Cvrčilka zelená (*Locustella naevia*)

V současnosti pravidelně hnízdí. Lokálně a většinou jednotlivě se vyskytuje především na loukách u Ovčáreckého rybníku (téměř každoročně 1–2 zp. M) a v okolí Nového rybníku (nepravidelně 1 zp. M). V blízkosti rybníku Vrabcov byl každoročně zaznamenáván 1 zp. M do roku 2009, později již jen výjimečně a spíše jen v období tahu. K pravidelným hnízdištím patřily zpustlé rybízové sady u Kutné Hory – Karlova, kde byli každoročně zjišťováni až 3 zp. M. Vzhledem k rozorání většiny plochy rybízovny se na lokalitě vyskytuje již jen nepravidelně 1 zp. M. Dále byli jednotliví zp. M zjištěni na louce mezi lochy a Třebešicemi. Výskyt byl zjištěn v období 23. 4. – 18. 9.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*)

V současnosti pravidelně hnízdí 1–3 P na Novém rybníku a 1–2 P na rybníku Vrabcov. Na mokřadu u Ovčáreckého rybníku hnízdil v letech 2003 až 2015 nepravidelně 1 P, v letech 2016–2018 již 2 P.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*)

Pravidelně hnízdí. Vyskytuje se po celé sledované oblasti v intravilánech s dostatkem zeleně a ve stromových porostech kolem rybníků. Na jaře nejčasněji zastížen 29. 4., z podzimního odletu data chybí.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil ve stromových pásech při potocích a v sadech. Výskyt zaznamenal v období 29. 4. – 5. 9.

Rákosník ostřicový (*Acrocephalus paludicola*)

Výjimečně na tahu. Dne 4. 5. 2008 byl chycen 1 ex. na Novém rybníku (KŘIVSKÝ & KAVKA 2010).

VRANÝ (1976) uvádí častější výskyt. V rákosinách rybníku Vrabcov jej pozoroval ve dvou letech na jarním tahu a v šesti letech během podzimní migrace.

Rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Pravidelně hnízdí. Nejpočetněji se vyskytuje na Novém rybníku, kde bylo 8. 5. 2008 sečteno 17 zp. M. Po roce 2011 nastal úbytek a v posledních letech hnízdí jen kolem 5 P. Další hnízdní lokalitou je mokřad u Ovčáreckého rybníku (3–6 P) a rybník Vrabcov (1–6 P). Výskyt byl zjištěn v období 9. 4. – 29. 9.

VRANÝ (1976) jej jako hnízdícího neznal. Uvádí pravidelný hojný výskyt na jarním (18. 4. – 21. 5.) i podzimním (5. 8. – 9. 10.) tahu.

Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*)

Pravidelně hnízdí, nejpočetněji v rozsáhlých rákosinách Nového rybníku, kde bylo každoročně sečteno 30–40 zp. M. Dále hnízdí na rybníku Vrabcov (15–25 P), na Ovčáreckém rybníku a přilehlém mokřadu (20–30 P), rybníku Utopenec (cca 10 P) a v rákosinách bývalých odkalovacích nádrží u Nových Dvorů (9 zp. M. v roce 2009). Výskyt byl zjištěn v období 15. 4. – 8. 10.

VRANÝ (1976) udává, že hnízdí méně hojně než rákosník velký. Pro srovnání, u rákosníka obecného kontroloval 7 hnízd a u rákosníka velkého 61 hnízd.

Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)

Pravidelně hnízdí. Vyskytuje se po celém území, hojněji např. v bývalých rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova, kde 5. 6. 2014 zpívalo 10–15 M. Početněji hnízdí v blízkosti rybníků, např. u Nového rybníku bylo 31. 5. 2007 sečteno 12 zp. M. Nejčasněji zjištěn 4. 5.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil velmi hojně. K hnízdění využíval především žitná nebo řepková pole a husté křoviny u potoků. Nejčasnější výskyt zaznamenal 7. 5.

Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

Pravidelně hnízdí. Každoročně byl zaznamenán na rybnících Vrabcov (1–4 M), Ovčárecký (1–3 M) a Nový (1–4 M). Nepravidelně (roky 2006, 2008 a 2009) 1 zp. M zjištěn na rybníku Utopenec a v roce 2008 i na rybníčku u Nových Dvorů. Výskyt byl zaznamenán v období 15. 4. – 11. 9.

VRANÝ (1976) uvádí velmi hojné hnízdění v rákosinách, zejména na rybníku Vrabcov.

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*)

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal. V současnosti byl zjištěn celkem 8× v období 25. 11. – 5. 3., během zim 2004/2005 (1 záznam), 2005/2006 (3 záznamy), 2008/2009 (3 záznamy) a 2012/2013 (1 záznam). Nejvíce bylo pozorováno 47 ex. 20. 1. 2006 u Kutné Hory – Karlova.

Brhlík lesní (*Sitta europaea*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdění a hnízdní výskyt byl zjištěn ve všech lesních porostech ve sledované oblasti, méně často v stromových pásech lemující potoky Klejnárka a Olšanský a v intravilánech.

VRANÝ (1976) prokázal hnízdění 1 P v Třebešicích pouze v letech 1949 a 1950. V zimních měsících uvádí hojnější výskyt.

Šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdění a hnízdní výskyt byl zjištěn především v souvislejších stromových porostech, zejména mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem a v okolí rybníku Vrabcov, ale vzácněji než u šoupálka krátkoprstého.

VRANÝ (1976) jej jako hnízdícího ve sledované oblasti nezná. Z mimohnízdního období neudává žádná konkrétní pozorování, pouze obecně píše o hojném výskytu od října do března.

Šoupálek krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdění a hnízdění výskyt byl zjištěn především v souvisejících stromových porostech, zejména mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem a v okolí rybníku Vrabcov.

VRANÝ (1976) zmiňuje nepříliš hojný výskyt po celý rok, ale hnízdění neprokázal.

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Pravidelně nehojně hnízdí a zimuje v lesících a stromových pásech s keřovým podrostem podél vodních toků. Dne 15. 11. 2010 bylo zaznamenáno 6 ex. v porostech podél Nového rybníku. Zimuje obvykle jen jednotlivě, často v blízkosti vod, např. 2 ex. 1. 1. 2016 u Nového rybníku nebo 2 ex. 24. 12. 2017 u Ovčáreckého rybníku (J. Pomykal *in litt.*).

VRANÝ (1976) uvádí mimohnízdní výskyt v období 5. 9. – 9. 4. Výjimečně zaznamenal hnízdění 1 P v Třebešicích v roce 1949.

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Pravidelně početně hnízdí a nepravidelně zimuje. Nový rybník s rozsáhlými rákosovými porosty je významné nocoviště, kde se každoročně shromažďují desítky tisíc špačků. Maximum, cca 50 000 ex., bylo zjištěno 28. 8. 2018. Malé počty (obvykle desítky nebo několik stovek ptáků) nocují i v rákosinách rybníku Vrabcov. Zimování bylo zjištěno v sezónách 2014/2015, 2015/2016 a 2018/2019, s početním maximem 210 ex. ve dnech 1. a 8. 1. 2016 na poli u Nového rybníku.

VRANÝ (1976) jej uvádí jako hojně hnízdícího. I v této době nocovali tisíce jedinců v rákosinách Nového rybníku. Ze zimního období uvádí dva záznamy menších hejnech z počátku prosince.

Kos černý (*Turdus merula*)

Pravidelně hojně hnízdí a zimuje. Vyskytuje se v intravilánech, lesících i stromových a keřových porostech v celé oblasti. Početně zimuje v blízkosti lidských sídel, ve volné krajině bylo v zimě pozorováno např. 8 ex. u Nového rybníku 1. 1. 2016.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil hojněji ve volné krajině než v intravilánu. V zimním období se vyskytoval častěji ve vesnicích, ve volné krajině jen za mírných zim.

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Pravidelně hojně hnízdí, ojediněle zimuje. Výskyt byl zjištěn v období 21. 2. – 5. 11. Za náhlého zhoršení počasí 29. 3. 2013 bylo na louce u Nového rybníku zjištěno min. 100 ex., za podobných podmínek bylo sečteno 80–100 ex. 18. 3. 2018 na podmáčené louce u Ovčáreckého rybníku. Na stejném místě byli zastiženi dva zimující ptáci 24. 1. 2012.

VRANÝ (1976) uvádí nepříliš hojně hnízdění ve stromových pásech při potociích Klejnárka a Olšanský a v zahradách vesnic. Výskyt zjistil v období 5. 3. – 29. 10.

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

Pravidelně hnízdí, protahuje a zimuje. V hnízdní době byla zjišťována především v okolí Ovčáreckého rybníku a Jakubu. V roce 2005 hnízdily 2 P v Jakubu. Dne 4. 7. 2005 byla pozorována čerstvě vyvedená rodina u Ovčáreckého rybníku (J. Pomykal *in litt.*), tamtéž byla vyvedená rodina zjištěna 27. 5. 2014. Jeden hnízdicí pár byl nalezen 13. 6. 2014 u Kutné Hory – Karlova na okraji rybízových sadů. Dne 23. 5. 2004 zpíval 1 M na hrázi Nového rybníku. Během tahu a v zimním období se sdružuje do různě velkých hejn, např. 900 ex. 11. 2. 2015 na poli u Nového rybníku.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt v období 1. 10. – 22. 4. Na jarním tahu bývala hojnější než na podzimním, v pravých zimních měsících se vyskytovala velmi zřídka.

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Pravděpodobně ojedinělé hnízdění, pravidelně zjišťován na tahu a v zimním období. Opakované záznamy jednotlivých zp. M v lese mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem nasvědčují hnízdění. V mimohnízdním období byl pozorován často na přeletech nebo sbírající potravu na řídce porostlých polích, početněji zejména po vyhnízdění. Na polích u Nového rybníku bylo 13. 8. 2009 sečteno 26 ex. V zimním období byli pozorováni jednotliví ptáci a malé skupiny, např. na polích mezi Rohozcem a Chotusicemi bylo 6. 1. 2014 zjištěno 5 ex., včetně jednoho zp. M. Dne 11. 12. 2015 byli pozorováni 4 ex. na podmítnutém, čerstvě pomočkovaném řepkovém strništi ve společném hejnu špačků obecných, drozdů kvíčal a konipasů bílých.

VRANÝ (1976) zaznamenal 7× jednotlivé ptáky v období od 9. 3. do 22. 4.

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

Pravidelně na tahu, nepravidelně zimuje. Výskyt byl zaznamenán v období 10. 10. – 20. 4. Intenzivní tah byl zjištěn na základě ozývajících se letících ptáků 26. 10. 2016, kdy mezi 18 a 20 hodinou protáhlo min. několik desítek jedinců.

VRANÝ (1976) zaznamenal nepravidelný výskyt na jarním tahu. Celkem 8 záznamů spadá do období 26. 3. – 22. 4.

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)

Pravidelně nehojně hnízdí po celém území v intravilánech, v lesících i stromových pásech lemující vodní toky. Výskyt byl zjištěn v období 30. 4. – 23. 9.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil při okrajích i uvnitř osad i v zarostlém údolí potoku Klejnárky. Výskyt zaznamenal v období 29. 4. – 23. 9.

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

Pravidelně hojně hnízdí v lesících, zarostlých zahradách a křovinách. Zimuje v malých počtech, často v zahradách nebo v blízkosti vody, např. 2 ex. u rybníku Vrabcov 1. 1. 2015 a 2 ex. u Nového rybníku 1. 1. 2016.

VRANÝ (1976) zaznamenal výskyt na jarním (16. 3. – 28. 4.) i podzimním (24. 9. – 20. 11.) tahu a ojedinělé zimování jednotlivých ptáků.

Slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*)

Pravidelně hnízdí. Osidluje především křoviny podél toku Klejnárky a okolí rybníků Vrabcov (2–4 P), Ovčárecký (3–5 P) a Nový (3–5 P). Dne 3. 5. 2004 zpívalo v blízkém okolí Nového rybníku 8 M. Celkovou početnost pro celou oblast lze odhadnout na 20–30 P.

VRANÝ (1976) uvádí jediný výskyt zpívajícího samce u rybníku Vrabcov ve dnech 14.–27. 5. 1950.

Slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*)

Možné nepravidelné hnízdění, častěji protahuje. Na možné zahnízdění lze usuzovat podle pozorování 2 ex. (min. 1 F) 8. 4. 2010 a 1 zp. M 13. 4. 2010 po setmění na stejných místech v rákosinách Nového rybníku. Nelze ale vyloučit, že se jednalo o opožděně protahující jedince. Další zp. samci byli zjištěni ve dnech 10. 5. 2017 a 4. 5. 2018. Mimo tyto záznamy byl zjištěn 4× v období 27. 3. – 1. 4. v počtu 1–2 ex. Při podzimním tahu zastížení 5× jednotliví ptáci v období 5. 8. – 3. 9. Dne 28. 8. 2018 byli na rozmezí rákosí a bahna pozorováni 3 ex. Všechny záznamy pochází z Nového rybníka. Protahuje jistě častěji, ale uchází pozornosti.

VRANÝ (1976) jej uvádí především z rybníku Vrabcov jako hojně protahujícího. Na jaře jej zjistil v období 25. 3. – 26. 4., na podzim v období 13. 8. – 21. 9.

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

Pravidelně hnízdí. Nechojně se vyskytuje po celém území, především v intravilánech, méně i v lesních porostech. Konkrétních údajů je málo a pochází většinou z okolí rybníků. Dne 3. 5. 2001 zpívali 4 M v blízkém okolí Ovčáreckého rybníku, 2 M v okolí rybníku Vrabcov a 1 M u Nového rybníku. V Jakubu bylo 29. 4. 2016 pozorováno 5 zp. M. Výskyt byl zjištěn v období 6. 4. – 1. 10.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil do roku 1945 jen řídce, v následujících letech zaznamenal značné zvýšení počtu hnízdících párů. Nejčasnější výskyt uvádí 4. 4., odlet udává bez přesných údajů na začátek září.

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

Pravidelně hnízdí, výjimečně zimuje. Běžně hnízdí ve všech obcích sledované oblasti. Zimování bylo zjištěno jednou: 5. 1. 2007 byl zastížen 1 ex. u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil hojně. Výskyt zaznamenal v období 20. 3. – 5. 11.

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)

Historicky hnízdil, v současnosti pravidelně na tahu. Na jaře zastížen v období 13. 4. – 30. 5., na podzim v období 5. 8. – 29. 9. Protahoval jednotlivě, ale často i v malých hejnkách, nejvíce bylo pozorováno min. 20 ex. ve zpustlých rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova 29. 4. 2016.

Podle VRANÉHO (1976) hojně hnízdil. Výskyt zjistil v období 13. 4. – 2. 10.

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*)

Pravidelně hnízdí. Nejvíce hnízdilo 2–7 P ve zpustlých rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova. V letech 2016 a 2018 hnízdil 1 P u skládky inertních materiálů u Kutné Hory – Karlova. Jeden pár pravděpodobně hnízdil v roce 2008 i u Ovčáreckého rybníku. M. Truhlář (*in litt.*) uvádí 1 zp. M u rybníku Utopenec 15. 4. 2006. Při dalších kontrolách ale již nebyl zjištěn. Na jarním tahu byl pozorován pouze nepravidelně, obvykle u rybníků Nový a Vrabcov. Z podzimního tahu pochází jediný záznam z 18. 10. 2018 – 1 ex. u Nového rybníku. Na tahu se obvykle vyskytuje jednotlivě, pouze 18. 3. 2018 byli na louce u Ovčáreckého rybníku zjištěni 4 ex.

VRANÝ (1976) zjišťoval 1–3 ex. nepravidelně na jarním tahu (28. 2. – 22. 4.) v okolí rybníku Vrabcov.

Bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*)

Ojedinelý hnízdní výskyt, pravidelně protahuje. Dne 23. 6. 2014 byli 2 M zjištěni u skládky inertních materiálů u Kutné Hory – Karlova. Jeden z nich zpíval a vyháněl druhého. Při dalších kontrolách ale již nebyli přítomni. Na jarním tahu byl pozorován v období 13. 4. – 18. 5., na podzimním tahu byl zastížen v období 10. 8. – 25. 9. Protahuje jednotlivě a v malých počtech do 4 ex.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelné hnízdění asi 6 P v lomech, zdech a tarasech u Třebešic a Církvic. Po roce 1945 se počet hnízdících párů snížil na tři.

Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*)

V současné době pravidelně v malém počtu hnízdí. Jednotlivé páry (max. 3) hnízdí v lesíku u rybníku Vrabcov. Než byl vykácen lesík u Nového rybníku, hnízdil zde pravidelně 1 P. V lese mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem jsou každoročně zjišťována 2–4 zp. M. Na jaře nejčasněji zaznamenán 7. 4. Z podzimního tahu data chybí.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*)

Pravidelně protahuje. Zastížení byli především jednotliví ptáci. Nejčastěji byl zaznamenán ve stromových porostech kolem rybníků. Výskyt na jarním tahu byl zjištěn v období 13. 4. – 12. 5., na podzimním tahu v období 5. 8. – 12. 9.

VRANÝ (1976) udává pravidelný výskyt na tahu. Jarní tah zaznamenal v období 19. 4. – 24. 5. Na podzimním tahu jej zastihl v období 1. 8. – 1. 10.

Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)

Pravidelně poměrně vzácně hnízdí, nepravidelně zimuje. Jednotliví zp. M byli častěji zastížení v porostech u rybníku Vrabcov, např. 23. 5. 2004 a 20. 5. 2014, v lesnatém pásu mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem (2 M, 12. 5. 2008) a u Nového rybníku (1 M, 23. 5. 2004). V zimním období byla pozorována jen vzácně, pravděpodobně však zimuje častěji a uniká pozornosti. Ve zpustlých rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova byl 1 ex. zaznamenán 20. 1. 2006. Na skládce u Ovčáreckého rybníku byli 11. 1. 2015 zjištěni 2 ex. Dne 19. 12. 2015 byli 2 ex. pozorováni v břehových porostech Nového rybníku a tamtéž se ozýval 1 ex. 6. 1. 2018.

Podle VRANÉHO (1976) pouze nepravidelně protahovala. Jarní výskyt uvádí ze dvou let v období 19. 3. – 1. 4. a podzimní výskyt také ve dvou letech v období 27. 9. – 25. 10.

Vrabec domácí (*Passer domesticus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje v intravilánech po celém území.

VRANÝ (1976) pouze obecně píše o hnízdění v otvorech zdí, pod kryty, za okenicemi, v budkách, otevřených dutinách i volně v korunách stromů.

Vrabec polní (*Passer montanus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdí jak v otevřené krajině, kde obsazuje dutiny v alejích při silnicích nebo v lesících, tak i v intravilánech, kde je početnější. Po vyhníždění se sdružuje do velkých hejn, s maximem 410 ex. pozorovaných 18. 12. 2016 v křovinách v blízkosti zemědělských objektů v Jakubu.

VRANÝ (1976) pouze obecně píše o hnízdění v otvorech zdí, budkách, stromových dutinách, v sadech a alejích.

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdí po celém sledovaném území v intravilánech a v blízkosti rybníků. V jarním období bylo zjištěno početné nocování v rákosinách rybníků Vrabcov (např. 50 ex. dne 1. 4. 2008) a Nový (např. 110 ex. dne 23. 3. 2006). Pozoruhodné je početné a od roku 2009 pravidelně zjišťované zimování. Zimující ptáci byli nejčastěji pozorováni na bahně každoročně přes zimu vypuštěného Nového rybníku nebo v přilehlých polích. V období mrazů vyhledávali potravu u polních hnojišť. Prvně byl vyšší počet (19 ex.) zimujících konipasů zjištěn 16. 1. 2007 u Nového rybníku. Vyšší počty zimovali v zimách 2009/2010, 2011/2012 a od zimy 2014/2015 každoročně. Větší hejna byla pozorována především v prosinci, v lednu se maxima pohybovala mezi 10–20 ex., ale např. ještě 5. 2. 2016 bylo na poli u Nového rybníku pozorováno 28 ex. Nejvíce bylo sečteno 71 ex. na Novém rybníku 7. 12. 2018.

Podle VRANÉHO (1976) hojně hnízdí, s oblibou v blízkosti vody. Vyšší počty zaznamenal každoročně při jarním vypouštění rybníku Vrabcov. Tamtéž během září a října početně nocoval v rákosí. Výskyt uvádí v období 6. 3. – 26. 11. Dne 31. 12. 1944 zastihl nedaleko Kutné Hory několik zimujících jedinců.

Konipas luční (*Motacilla flava*)

Nepravidelně hnízdí, pravidelně protahuje. Jeden pár pravděpodobně hnízdil v roce 2007 u polního hnojiště na okraji rybízových sadů u Kutné Hory – Karlova. Od roku 2014 je hnízdění zjišťováno pravidelně: rok 2014 1 P + 1 zp. M. v ladem nechaném poli u Kutné Hory – Karlova, rok 2015 2 P v řepném poli mezi Neškaredicemi a Kutnou Horou – Karlovem, rok 2016 pravděpodobně 1 P mezi Jakubem a Chotusicemi, rok 2017 1 P u Močovic a pravděpodobně další pár u Chotusic, rok 2018 2 P u Perštejnec a mezi Jakubem a Chotusicemi. Tamtéž byli 17. 5. 2018 na okraji vojtěškového pole zastiheni 4 zp. M. První jarní a poslední podzimní pozorování je ohraničeno daty 5. 4. – 1. 10. Na tahu se objevuje početně, v rákosinách Nového rybníku nocují menší počty, s maximem 28 ex. dne 15. 4. 2018.

Podle VRANÉHO (1976) pravděpodobně hnízdil v okolí rybníku Vrabcov do roku 1949 1 P, v dalších letech asi 5 P. Dále uvádí početný výskyt na podzimmím tahu, kdy v rákosinách rybníku Vrabcov každodenně nocovali desítky jedinců, s maximem cca 100 ex. Výskyt zjistil v období 5. 4. – 12. 10.

Konipas horský (*Motacilla cinerea*)

Pravidelně hnízdí, vzácně zimuje. Hnízdí na potoce Klejnárka, který protéká přes celé sledované území. Výskyt byl zaznamenán v období 24. 2. – 15. 11.

VRANÝ (1976) udává pravidelné hnízdění 6–7 P na potoce Klejnárka v úseku dlouhém asi 3 km mezi Lochy a Církvicemi. Další 2 P hnízdily na Olšanském potoce u Třebešic. Z jarního tahu zmiňuje nejčasnější výskyt 10. 3., na podzim pozoroval 2 ex. ještě 26. 11. a 3. 12. 1944 u rybníku Vrabcov.

Linduška úhorní (*Anthus campestris*)

Výjimečně na tahu. Jeden jedinec byl 26. 4. 2004 pozorován na čerstvě zvláčeném poli u Kutné Hory – Karlova (KAVKA 2005). Následující den ho na stejném místě zastihl M. Truhlář (*in litt.*).

VRANÝ (1976) zastihl 10 ex. dne 17. 8. 1938 na poli u rybníku Vrabcov.

Linduška lesní (*Anthus trivialis*)

V současné době se vyskytuje pouze v období tahu. Jednotliví ptáci nebo malé skupiny byly zjištěny v období 4. 4. – 13. 10.

Obr. 4: Nový rybník na Vrabcovsku, 28. 5. 2016. Foto: M. Kavka.

Fig. 4: Nový fishpond, Vrabcov region, 28th May 2016. Photo by M. Kavka.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdila zejména podél stromového pásu lemující potok Klejnárka (především v okolí Lochů a u rybníku Vrabcov) a podél Olšanského potoku. Výskyt zaznamenal v období 8. 4. – 15. 10.

Linduška luční (*Anthus pratensis*)

Pravidelně protahuje, nepravidelně zimuje. Na tahu ji lze zastihnout po celém území, nejvíce údajů je z okolí rybníků Nový a Ovčárecký. Jarní tah probíhal v období 6. 3. – 29. 4., nejvyšší počet – 75 ex. byl zjištěn 27. 3. 2008 na podmáčené louce u Ovčáreckého rybníku. Na podzim byla nejčasněji pozorována 25. 9. a podzimní výskyt v některých letech plynule přecházel do zimního období. Početněji zimovala v prosinci 2015, kdy se na polích u Nového rybníku zdržovalo až 22 ex. Tamtéž bylo 14. 12. 2018 na řepkovém poli sečteno 72 ex.

VRANÝ (1976) uvádí pravidelný výskyt na jarním (17. 2. – 26. 4.) i podzimním (24. 9. – 23. 11.) tahu. Zimování zjistil jednou.

Linduška rudokrká (*Anthus cervinus*)

Dne 18. 10. 2018 bylo zastíženo 7 ex. na vojtěškovém strništi u Jakubu.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Linduška horská (*Anthus spinoletta*)

V současné době byla 3× zastížena na Novém rybníku: 17. 4. 2009 – 1 ex., 8. 10. 2008 – 3 ex. a 6. 1. 2018 – 1 ex. Dva jedinci byli pozorováni 6. 4. 2018 na zatopené louce u Ovčáreckého rybníku.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Pravidelně hojně hnízdí a zimuje po celém sledovaném území.

Podle VRANÉHO (1976) běžně hnízdila, protahovala i zimovala.

Pěnkava jikavec (*Fringilla montifringilla*)

Pravidelně na tahu a zimuje. Početně protahuje během podzimního tahu, především v říjnu. V zimě byla pozorována nepravidelně v malých počtech, max. cca 40 ex. 12. 12. 2014 na poli u Jakubu. Na jaře se vyskytuje početněji v březnu a začátkem dubna. Dne 7. 4. 2002 bylo na poli u rybníku Vrabcov sečteno cca 480 ex. Výskyt byl zaznamenán od 25. 9. do 19. 4.

VRANÝ (1976) výskyt zaznamenal v období 24. 10. – 10. 4. Hojněji ji pozoroval v tuhých zimách 1940–1942, kdy se zdržovala ve společnosti pěnkav obecných u sýpek a v zahradách. Dne 10. 4. 1950 protahovalo u rybníku Vrabcov hejno o několika stech jedinců.

Dlask tlustozubý (*Coccothraustes coccothraustes*)

Řídce hnízdí, pravidelně protahuje a zimuje. Hnízdil v lužním lesíku mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem, u rybníku Vrabcov a v porostech mezi Perštejnecem a Neškařdicemi. Celkem 28 ex. bylo pozorováno 25. 2. 2012 na přeletu u Nového rybníku.

VRANÝ (1976) zastihl v okolí Vrabčova 3× jednotlivé ptáky ve dnech 14. 4. 1942, 20. 12. 1947 a 17. 6. 1950.

Hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*)

Pravidelně na tahu a zimuje. Zaznamenáni byli jednotliví ptáci nebo malá hejna do 10 ex.

VRANÝ (1976) uvádí výskyt na tahu a zimování v rozmezí 18. 11. – 13. 3.

Zvonek zelený (*Chloris chloris*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Je rozšířen po celém sledovaném území, kde hnízdí především v intravilánech.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdil nehojně v zahradách a pásech stromů při potocích. Na podzim a v zimě patřil mezi nejhojnější pěnkavovité ptáky.

Konopka obecná (*Linaria cannabina*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Je rozšířena po celém sledovaném území, kde hnízdí především v intravilánech.

Podle VRANÉHO (1976) ve sledovaném území nehnízdila. Hejnka tažných ptáků se objevují od konce září a jarní výskyt končil do poloviny dubna.

Konopka žlutozobá (*Linaria flavirostris*)

Dne 23. 12. 2010 byl 1 ex. pozorován u polního hnojiště nedaleko Nového rybníka.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Čečetka zimní/tmavá (*Acanthis flammea/cabaret*)

Nepravidelně protahuje a zimuje. Celkem 16 záznamů spadá do období 11. 10. – 23. 3. Většinou byla zjištěna v malých počtech, pouze 6. 1. 2018 bylo u Ovčáreckého rybníku pozorováno cca 45 ex.

VRANÝ (1976) uvádí jediné pozorování několika jedinců v Třebešicích 20. 2. 1949.

Křivka obecná (*Loxia curvirostra*)

V současné době byla nepravidelně zastížena v průběhu celého roku. Obvykle byla pozorována malá hejna na přeletu, např. 15 ex. u Jakubu 21. 11. 2015, 9 ex. u Neškaredic 5. 11. 2017 nebo 4 ex. na rybníku Vrabčov 23. 3. 2018.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

Pravidelně hnízdí a zimuje v celé sledované oblasti.

Podle VRANÉHO (1976) pravidelně hnízdil v zahradách a sadech. Na podzim a v zimě se v malých hejnkách zdržoval často na polích a v pásu olší při potocích.

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

Pravidelně hnízdí v celé sledované oblasti. Výskyt byl zaznamenán v období 12. 3. – 2. 11., ojediněle je zjištěn jednoho jedince 14. 12. 2016 u Kutné Hory – Karlova.

Podle VRANÉHO (1976) hnízdl velmi hojně v zahradách a skupinách stromů uvnitř osad. Výskyt zaznamenal v období 10. 3. – 24. 10.

Čížek lesní (*Spinus spinus*)

Pravidelně protahuje a zimuje. Často byl zjištěn v hejnech o desítkách jedinců, s maximem 350 ex. pozorovaných 6. 3. 2009 v olšovém lesíku u Nového rybníku.

Podle VRANÉHO (1976) pravidelně protahoval a zimoval. Výskyt zaznamenal v období 15. 10. – 28. 4. na tahu a v zimním období.

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Pravidelně hojně hnízdí a zimuje v celé oblasti. V zimě se často sdružuje do početných hejn, např. 150 ex. 20. 1. 2006 u zásypu pro bažanty v opuštěných rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova.

Podle VRANÉHO (1976) běžně hnízdl i zimoval.

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. Hnízdní lokality jsou Nový rybník (až 7 P), rybník Vrabcov (až 6 P), Ovčárecký rybník a přilehlý mokřad (až 6 P), rybník Utopenec (2–3 P) a bývalé odkaliště cukrovaru mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem (1 P). Zimování bylo častěji zjištěno na Novém rybníku (např. 9 ex. 1. 1. 2016), na mokřadu u Ovčáreckého rybníku (např. 2 ex. 16. 1. 2012) a v ruderalní vegetaci u Jakubu (např. 3 ex. 10. 12. 2018). Před likvidací větší části rybízových sadů u Kutné Hory – Karlova zimoval i v této lokalitě (např. 15 ex. 29. 12. 2013).

VRANÝ (1976) pouze obecně píše o hnízdění na rybníku Vrabcov, kde i několikrát zastihl zimující jednotlivé ptáky.

Strnad zahradní (*Emberiza hortulana*)

Vymizelý druh. VRANÝ (1976) jej uvádí jako hnízdícího, ale bez upřesnění početnosti. Zmiňuje 19 kontrolovaných hnízd umístěných převážně při okrajích obilných polí.

Strnad luční (*Emberiza calandra*)

Ojedinele a nepravidelně hnízdí. V opuštěných rybízových sadech u Kutné Hory – Karlova byli 2 zp. M zjištěni ve dnech 6. a 30. 5. 2007. V letech 2007–2010, 2016 a 2018 byli 1–2 zp. M zastížení mezi Jakubem a Chotusicemi. Tamtéž byl v roce 2007 pozorován pár krmící mláďata. J. Pomykal (*in litt.*) zjistil 1 zp. M 7. 6. 2012 u Ovčár při silnici vedoucí k Novému rybníku. V areálu skládky inertních materiálů u Kutné Hory – Karlova byl 18. 6. 2018 pozorován pár krmící mladé a nedaleko další zp. M.

VRANÝ (1976) jej uvádí jako nehojně hnízdícího. V mimohnízdni době se vyskytoval ve velkých hejnech.

Sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*)

Jeden samec byl zjištěn ve dnech 12.–14. 12. 2018 na poli u Jakubu.

VRANÝ (1976) tento druh nezaznamenal.

Obr. 5: Krajinné změny mezi Církvicemi a Třebešicemi. A: Letecký snímek z 50. let 20. století (© CENIA 2019), B: Ortofotomapa z roku 2015 (© MAPY.CZ 2019).

Fig. 5: Changes in landscape composition between Církvice nad Třebešicemi villages. A: Aerial photography from the nineteen-fifties (© CENIA 2019), B: Orthophotomap taken in 2015 (© mapy.cz 2019).

DISKUSE

Z výše uvedeného srovnávacího přehledu ptačích druhů zastížených na Kutnohorsku ve dvou cca dvacetiletých periodách v odstupu 43 let lze vyvodit několik obecnějších závěrů. Oproti historickým údajům je v současné době znatelně lepší situace u druhů vázaných na lesní prostředí, což je způsobeno vyšší aktuální mírou zalesnění, která je dobře patrná při srovnání historických a aktuálních leteckých snímků (obr. 5; CENIA 2019, MAPY.CZ 2019). To může být jedním z důvodů novodobého hnízdění vícero lesních druhů, které se v letech 1938–1955 v oblasti nevyskytovaly – např. holub doupňák, pušтік obecný, strakapoud velký, strakapoud prostřední, sojka obecná nebo oba druhy šoupálek.

U druhů vázaných na vodní a mokřadní biotopy proběhly velké změny ve složení druhových společenstev. Hlavním důvodem vymizení hnízdících potápek a řady druhů kachen je intenzifikace chovu kaprů, která vede k degradaci kvality vody a ničení přírodě blízkých společenstev (například HAAS *et al.* 2007). Vymizení bukáčka malého souvisí spíše se změnami prostředí na zimovištích (NEWTON 2007). Mezi méně náročné druhy vrubozobých ptáků, které Vrabcovsko nově osídlily až v průběhu druhé poloviny 20. století, patří kopřivka obecná, polák chocholačka, labuť velká a husa velká. Jejich šíření mohla napomoci dlouhodobá zákonná ochrana v době hnízdění. Příčiny novodobé expanze některých rákosinných druhů (např. jeřáb popelavý, chřástal malý, cvrčilka slavíková, slavík modráček středoevropský) nejsou zcela objasněny (ŠŤASTNÝ & HUDEC 2011, ŠŤASTNÝ & HUDEC 2016). V současné době patří rybníky Vrabcov, Nový a Ovčárecký mezi nejvýznamnější hnízdní lokality pro vodní a mokřadní druhy ptáků na Kutnohorsku.

Z ptáků zemědělské krajiny oproti situaci v polovině 20. století zmizely druhy jako chřástal polní, sýček obecný, chocholouš obecný, bělořit šedý, bramborníček hnědý, pěníce vlašská, ťuhák rudohlavý nebo strnad zahradní. Tito ptáci dramaticky mizí i z jiných regionů České republiky. Příčinou je výrazná intenzifikace zemědělství započatá zemědělskou kolektivizací na konci 40. let 20. století, a která pokračuje až do současnosti (REIF *et al.* 2008). Mezi několik málo výjimek ptáků zemědělské krajiny, kteří se v krajině nově usadili, patří moták lužní nebo bramborníček černohlavý. Dynamika jejich populací není zcela objasněna, k šíření motáka lužního jistě přispěla cílená ochrana jeho polních hnízd před zemědělskou technikou i predátory (POPRACH *et al.* 2016). Za pouze regionální zvláštnost lze považovat vymizení hnízdní populace vrány šedé a lindušky lesní. Nejistý je statut holuba domácího, kterého Vraný neuvádí, ale nemusel ho považovat za volně žijícího zástupce naší avifauny.

Dílčím nedostatkem předkládané práce je málo kvantifikovaných údajů o početnosti plošně rozšířených druhů ptáků, které jsou často považovány za hojné (tab. 1; viz také KADAVA *et al.* 2011). Konkrétně se jedná o káni lesní, poštolku obecnou, krahujce obecného, holuba domácího, holuba hrivnáče, hrdličku zahradní, hrdličku divokou, kukačku obecnou, žlunu zelenou, strakapouda velkého, ťuhýka obecného, straku obecnou, sojku obecnou, králíčka obecného, králíčka ohnivého, sýkoru koňadru, sýkoru modřinku, sýkoru uhelníček, sýkoru babku, sýkoru lužní, skřivana polního, vlašťovku obecnou, jiríčku obecnou, mlynářika dlouhoocasého, budníčka menšího, budníčka většího, budníčka lesního, pěníce černohlavou, pěníce slavíkovou, pěníce pokřovní, pěníce hnědokřídrou,

cvrčilku zelenou, sedmihláska hajního, brhlíka lesního, šoupálka dlouhoprstého, šoupálka krátkoprstého, střízlíka obecného, špačka obecného, kosa černého, drozda zpěvného, drozda kvíčalu, drozda brávníka, lejska šedého, červenku obecnou, rehka zahradního, rehka domácího, lejska černohlavého, pěvušku modrou, vrabce domácího, vrabce polního, konipase bílého, konipase horského, lindušku lesní, pěnkavu obecnou, pěnkavu jikavce, dlaska tlustozobého, hýla obecného, zvonka zeleného, konopku obecnou, křivku obecnou, stehlíka obecného, zvonohlíka zahradního, čížka lesního a strnada obecného. Aspoň hrubé údaje o početnosti některých z nich byly nashromážděny při čtyřech tzv. hodinovkách (ATLAS 2014–2017) jako podklad pro připravovaný Atlas hnízdního rozšíření ptáků 2014–2017 (KVADRÁT 6057, 6058).

SOUHRN

V letech 1998–2018 bylo ve sledované oblasti zjištěno 207 ptačích druhů, z toho 107 druhů hnízdících. VRANÝ (1976) uvádí z let 1938–1955 178 druhů, u 75 druhů prokázal hnízdění. Celkem bylo během obou sledovaných období zjištěno 226 druhů a hnízdění bylo zjištěno u 118 druhů. K významným druhům, které region Vrabcovska osídlily až v období 1998–2018 patří např. husa velká (*Anser anser*), jeřáb popelavý (*Grus grus*), moták lužní (*Circus pygargus*) nebo vlha pestrá (*Merops apiaster*). Naopak došlo k vymizení např. potápky černokrké (*Podiceps nigricollis*), chřástala polního (*Crex crex*), sýčka obecného (*Athene noctua*) nebo strnada zahradního (*Emberiza hortulana*). K ornitologicky nejvýznamnějším lokalitám ve sledované oblasti patří především rybníky Vrabcov, Ovčárecký a Nový, lužní les mezi Novými Dvory a Ovčáreckým rybníkem a zpuštělé rybízové sady u Kutné Hory – Karlova.

SUMMARY

*In this paper I describe the changes in bird communities of the Vrabcov region, District of Kutná hora (Grid nos. 6057, 6058, altitude 204–290 m a.s.l., total area 32 km²), between the periods 1938–1955 (data gathered by Jiří Vraný) and 1998–2018 (own survey). The study area is now characterised by predominance of conventionally managed arable land (>90 % of total area, mean field parcel size about 50 ha) interspersed with villages (<8 % of total area) and remnants of deciduous woodlands. During the first period 178 species were recorded out of which 75 bred. During the second period 207 species were recorded out of which 107 bred. Overall, 226 bird species were recorded in Vrabcov Region during both observing periods. Among the newly recorded breeding species in the period 1998–2018 were for example Greylag Goose (*Anser anser*), Common Crane (*Grus grus*), Montagu's Harrier (*Circus pygargus*) and European Bee-eater (*Merops apiaster*). On the contrary, among the disappeared bird species belong Black-necked Grebe (*Podiceps nigricollis*), Corncrake (*Crex crex*), Little Owl (*Athene noctua*) and Ortolan Bunting (*Emberiza hortulana*). Fishponds Vrabcov, Ovčárecký, Nový, as well as floodplain forest between Nové Dvory village and Ovčárecký pond and abandoned currant orchard near Kutná Hora – Karlov are the most important recent areas for birds in the Vrabcov region.*

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří především Liboru Prausovi za pomoc při psaní článku a M. Truhlářovi a J. Pomykalovi za poskytnutí jejich soukromých faunistických dat.

LITERATURA

- ATLAS 2014–2017: *Pokyny pro členy ČSO: Hodinovka*. Dostupné na <http://bigfiles.bird-life.cz/Hodinovka.pdf>. Naposledy navštíveno 15. 7. 2019.
- CENIA 2019: *Letecká fotomapa území České republiky v letech 1947–1959*. Dostupné na kontaminace.cenia.cz. Naposledy navštíveno 15. 7. 2019.
- ČERNÝ W. 1942: Rybák kaspický (*Hydroprogne tschegrava*) v Čechách. *Sylvia* 7: 31.
- DUBEN Z. 1946: Ornithologické drobnosti z Čáslavska v roce 1945 a 1946. *Sylvia* 8: 80.
- HAAS K., KOHLER U., DIEHL S., KOHLER P., DIETRICH S., HOLLER S., JENSCH A., NIEDERMAIER M. & VILSMEIER M. 2007: Influence of fish on habitat choice of water birds: A whole system experiment. *Ecology* 88: 2915–2925.
- HUDEC K. & ŠTASTNÝ K. (eds) 2005: *Fauna ČR. Ptáci 2/I*. Academia, Praha.
- KAVKA M. 1999: Jespák rezavý (*Calidris canutus*). In: ŠIMEK J. & BRANDL P. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 1998. *Zprávy ČSO* 48: 24–34.
- KAVKA M. 2001: Polák malý (*Aythya nyroca*). In: ŠIMEK J. (ed.): Faunistická pozorování v České republice v roce 2000. *Zprávy ČSO* 52: 24–42.
- KAVKA M. 2003: Orlovec říční (*Pandion haliaeetus*), racek černohlavý (*Larus melanocephalus*). In: JELÍNEK M. & ŠIMEK J. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 2002. *Zprávy ČSO* 56: 26–40.
- KAVKA M. 2004: Turpan hnědý (*Melanitta fusca*). In: JELÍNEK M. (ed.): Faunistická pozorování v České republice v roce 2003. *Zprávy ČSO* 58: 32–47.
- KAVKA M. 2005: Polák kaholka (*Aythya marila*), linduška úhorní (*Anthus campestris*). In: JELÍNEK M. & ŠIMEK J. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 2004. *Zprávy ČSO* 60: 23–44.
- KAVKA M. 2016: Výskyt a hnízdění vlhy pestré (*Merops apister*) na Kutnohorsku na počátku 21. století. *Panurus* 25: 59–62.
- KAVKA M. & KŘIVSKÝ J. 2018: Potápky (Podicipedidae) na Kutnohorsku. *Panurus* 27: 39–47.
- KVADRÁT 6057: *Karta kvadrátu 6057*. Dostupné na https://birds.cz/avif/atlas_karta.php?ctverec=6057. Naposledy navštíveno 15. 7. 2019.
- KVADRÁT 6058: *Karta kvadrátu 6058*. Dostupné na https://birds.cz/avif/atlas_karta.php?ctverec=6058. Naposledy navštíveno 15. 7. 2019.
- KUNSTMULLER I. 2008: Změny početnosti a rozšíření bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na Českomoravské vrchovině a v přilehlých regionech. *Cinclus* 19: 5–34.
- KŘIVSKÝ J. & KAVKA M. 2010: Rákosník ostrícový (*Acrocephalus paludicola*) na Kutnohorsku v letech 2008 a 2009. *Panurus* 21: 73–78.
- MARTIŠKO J., VAČKAŘ J. & JAGOŠ B. (eds) 1997: *Ptáci Národního parku Podyjí*. Moravské zemské muzeum & ZO ČSOP Pálava, Brno.
- MAPY.cz 2019: *Internetová mapová aplikace společnosti Seznam.cz*. Dostupné na www.mapy.cz. Naposledy navštíveno 15. 7. 2019.
- NEWTON I. 2007: *The migration ecology of birds*. Academic Press, Massachusetts.
- POMYKAL J. 1998: Morčák velký (*Mergus merganser*), orlovec říční (*Pandion haliaeetus*). In: ŠIMEK J. & BRANDL P. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 1997. *Zprávy ČSO* 46: 26–35.

- POMYKAL J. 1999: Volavka červená (*Ardea purpurea*), kulík písečný (*Charadrius hiaticula*), jespák písečný (*Calidris alba*). In: ŠIMEK J. & BRANDL P. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 1998. *Zprávy ČSO* 48: 24–34.
- POMYKAL J. 2005: Husice rezavá (*Tadorna ferruginea*). In: JELÍNEK M. & ŠIMEK J. (eds): Faunistická pozorování v České republice v roce 2003. *Zprávy ČSO* 60: 23–44.
- POPRACH K., KUNSTMÜLLER I. & VESELÝ J. 2016: *Moták lužní*. Tyto, Nenakonice.
- REIF J., VOŘÍŠEK P., ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & PETR J. 2008: Agricultural intensification and farmland birds: new insights from a central European country. *Ibis* 150: 596–605.
- ŠKORPÍKOVÁ V., REITER A., VALÁŠEK M., KŘIVAN V. & POLLHEIMER J. (eds) 2012: *Ptáci Národního parku Podyjí /Thayatal*. Správa Národního parku Podyjí, Znojmo.
- ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. (eds) 2011: *Fauna ČR: Ptáci 3/I*. Academia, Praha.
- ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. (eds) 2016: *Fauna ČR: Ptáci 1*. Academia, Praha.
- VAVŘÍK M. 2002: Zpráva Faunistické komise ČSO za období 1999–2001. *Zprávy ČSO* 55: 3–16.
- VAVŘÍK M. 2009: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2008. *Sylvia* 45: 245–278.
- VAVŘÍK M. & FK ČSO 2010: Zpráva Faunistické komise ČSO za období 2004–2006. *Sylvia* 46: 195–211.
- VAVŘÍK M. & FK ČSO 2012: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2011. *Sylvia* 48: 181–196.
- VAVŘÍK M. & FK ČSO 2013: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2012. *Sylvia* 49: 165–189.
- VRANÝ J. 1944: Ornithologické zajímavosti z podzimního a jarního tahu na rybnících Kutnohorska. *Věda přírodní* 23: 23–25.
- VRANÝ J. 1946: Nová pozorování ptactva na rybníku Vrabcově u Třebešic (okr. Kutná Hora). *Sylvia* 8: 78–79.
- VRANÝ J. 1952: Ornithologická pozorování na rybníku „Vrabcově“ (okr. Čáslav) v letech 1947–1952. *Sylvia* 14: 93–96.
- VRANÝ J. 1976: Ptactvo Kutnohorska. *Zprávy MOS* 34: 7–114.

Tab. 1: Porovnání dvou sledovaných období vývoje avifauny v letech 1938–1955 a 1998–2018 na Vrabcovsku (okres Kutná Hora). Vysvětlivky: PH – pravidelně hnízdící druh, NH – nepravidelně hnízdící druh, MH – možné hnízdění, P – nehnízdící druh pravidelně zaletující do sledovaného území za potravou, T – druh zaznamenaný opakovaně během migrace, Z – zimující druh, V – druh zastížen jen výjimečně, N – hnízdní početnost za rok, p – počet hnízdicích párů, + vzrůst početnosti druhu mezi sledovanými obdobími, - pokles početnosti druhu mezi sledovanými obdobími. Prázdné okénko: druh, počet hnízdicích párů nebo trend nebyl zjištěn.

Tab. 1: Comparison of bird species composition during two study periods 1938–1955 and 1998–2018 in the Vrabcov region, District of Kutná Hora. Legend: PH – regularly breeding species, NH – irregularly breeding species, MH – possible breeding, P – nonbreeding species regularly foraging in the Vrabcov region, T – species recorded on migration, Z – wintering species, V – vagrant, N – annual breeding abundance, p – number of pairs, + increase of population size between study periods, - decrease of population size between study periods. Empty space: species, number of pairs or trend did not record.

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
1. <i>Cygnus olor</i>	V		PH	1–3 p	+
2. <i>Cygnus cygnus</i>			V		
3. <i>Alopochen aegytiaca</i>			V		
4. <i>Anser anser</i>	V		NH	0–1 p	+
5. <i>Anser fabalis/serrirostris</i>	V				
6. <i>Anser albifrons</i>			Z		
7. <i>Branta leucopsis</i>			V		
8. <i>Tadorna tadorna</i>	V		T		
9. <i>Tadorna ferruginea</i>			V		
10. <i>Anas platyrhynchos</i>	PH	?	PH	20–40 p	
11. <i>Anas strepera</i>	T		PH	0–3 p	+
12. <i>Anas clypeata</i>	T		T		
13. <i>Anas crecca</i>	PH	5–10 p	MH	0–1 p	-
14. <i>Anas querquedula</i>	NH	5–10 p	MH	0–1 p	-
15. <i>Anas penelope</i>	T		T		
16. <i>Anas acuta</i>	T		T		
17. <i>Netta rufina</i>			T		
18. <i>Aythya ferina</i>	PH	max. 15 p	PH	5–20 p	
19. <i>Aythya fuligula</i>	MH	0–1 p	NH	0–5 p	+
20. <i>Aythya nyroca</i>	T		V		
21. <i>Aythya marila</i>	T		V		
22. <i>Clangula hyemalis</i>	V				
23. <i>Melanitta nigra</i>	V				
24. <i>Melanitta fusca</i>			V		
25. <i>Bucephala clangula</i>	T		T		
26. <i>Mergus merganser</i>	T				
27. <i>Mergus serrator</i>	T		V		
28. <i>Mergus merganser</i>	T		Z		
29. <i>Phasianus colchicus</i>	V		PH	100–200 M	+
30. <i>Perdix perdix</i>	PH	?	PH	10–30 p	-
31. <i>Coturnix coturnix</i>	PH	?	PH	5–15 M	
32. <i>Gavia arctica</i>	T				
33. <i>Gavia stellata</i>	T				

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
34. <i>Phalacrocorax carbo</i>			T, Z		
35. <i>Ardea cinerea</i>	T		MH	0–1 p	+
36. <i>Ardea purpurea</i>	T		V		
37. <i>Ardea alba</i>			T, Z		
38. <i>Ardeola ralloides</i>	V				
39. <i>Nycticorax nycticorax</i>	T		V		
40. <i>Botaurus stellaris</i>	T		MH	0–1 p	
41. <i>Ixobrychus minutus</i>	PH	2 p	MH	0–1 p	-
42. <i>Ciconia ciconia</i>	T		P		
43. <i>Ciconia nigra</i>	T		P		
44. <i>Podiceps cristatus</i>	PH	2–5 p	PH	4–12 p	
45. <i>Podiceps grisegena</i>	T		T		
46. <i>Podiceps nigricollis</i>	PH	20–40 p	T		-
47. <i>Tachybaptus ruficollis</i>	PH	2–3 p	PH	5–12 p	+
48. <i>Pernis apivorus</i>			P		
49. <i>Milvus milvus</i>			P		
50. <i>Milvus migrans</i>			P		
51. <i>Haliaeetus albicilla</i>			P		
52. <i>Aquila pomarina</i>	V		V		
53. <i>Circus aeruginosus</i>	NH		PH	10–15 p	+
54. <i>Circus cyaneus</i>	T, Z		T, Z		
55. <i>Circus pygargus</i>	V		PH	1–3 p	+
56. <i>Accipiter gentilis</i>	V		P		
57. <i>Accipiter nisus</i>	P		MH	0–1	+
58. <i>Buteo buteo</i>	T, Z		PH	5–10 p	+
59. <i>Buteo lagopus</i>	T, Z		T, Z		
60. <i>Pandion haliaetus</i>	T		T		
61. <i>Rallus aquaticus</i>	PH	?	PH	4–10 p	
62. <i>Porzana porzana</i>	NH	?	NH	0–1 p	
63. <i>Zapornia parva</i>			NH	0–1 p	+
64. <i>Crex crex</i>	PH	?			-
65. <i>Fulica atra</i>	PH	?	PH	10–70 p	
66. <i>Gallinula chloropus</i>	PH	?	PH	12–20 p	
67. <i>Grus grus</i>			NH	1 p	+
68. <i>Himantopus himantopus</i>	V				
69. <i>Charadrius dubius</i>	T		PH	1–5 p	+
70. <i>Charadrius hiaticula</i>			T		
71. <i>Charadrius morinellus</i>	V				
72. <i>Pluvialis apricaria</i>			T		
73. <i>Vanellus vanellus</i>	PH	?	PH	10–30 p	-
74. <i>Calidris alpina</i>			T		
75. <i>Calidris minuta</i>			T		

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
76. <i>Calidris temminckii</i>			T		
77. <i>Calidris ferruginea</i>			V		
78. <i>Calidris alba</i>			V		
79. <i>Calidris canutus</i>			V		
80. <i>Philomachus pugnax</i>	T		T		
81. <i>Lymnocyptes minimus</i>	T, Z		T, Z		
82. <i>Gallinago gallinago</i>	T		T, Z		
83. <i>Gallinago media</i>			V		
84. <i>Scolopax rusticola</i>	V				
85. <i>Limosa limosa</i>	T				
86. <i>Numenius arquata</i>	T		T		
87. <i>Actitis hypoleucos</i>	T		T		
88. <i>Tringa ochropus</i>	T		T		
89. <i>Tringa erythropus</i>	T		T		
90. <i>Tringa nebularia</i>	T		T		
91. <i>Tringa glareola</i>	T		T		
92. <i>Tringa totanus</i>	T		T		
93. <i>Stercorarius pomarinus</i>	V				
94. <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	T		T		
95. <i>Hydrocoloeus minutus</i>	V		V		
96. <i>Larus melanocephalus</i>			V		
97. <i>Larus canus</i>			T, Z		
98. <i>Larus cachinnans</i>			T, Z		
99. <i>Larus michahellis</i>			V		
100. <i>Hydroprogne caspia</i>	V				
101. <i>Chlidonias hybrida</i>			T		
102. <i>Chlidonias niger</i>	T		T		
103. <i>Chlidonias leucoptera</i>	V		V		
104. <i>Sterna hirundo</i>	V		T		
105. <i>Columba livia</i>			PH	?	
106. <i>Columba palumbus</i>	PH	?	PH	?	
107. <i>Columba oenas</i>			NH	1–3 p	+
108. <i>Streptopelia decaocto</i>	V		PH	?	+
109. <i>Streptopelia turtur</i>	PH	?	PH	5–10 p	-
110. <i>Cuculus canorus</i>	PH	?	PH	?	
111. <i>Tyto alba</i>	PH	?	NH	0–1 p	-
112. <i>Strix aluco</i>	NH	?	NH	1–3 p	+
113. <i>Asio otus</i>	Z		PH	2–5 p	+
114. <i>Asio flammeus</i>	T, Z		T, Z		
115. <i>Athene noctua</i>	PH	?			-
116. <i>Caprimulgus europaeus</i>	T				
117. <i>Apus apus</i>	NH	1 p	PH	10–20 p	+

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
118. <i>Alcedo atthis</i>	PH	2 p	PH	2–4 p	
119. <i>Merops apiaster</i>			NH	1 p	+
120. <i>Upupa epops</i>	T		T		
121. <i>Jynx torquilla</i>	PH	?	NH	1–2 p	-
122. <i>Picus canus</i>	P		P		
123. <i>Picus viridis</i>	PH	?	PH	7–10 p	
124. <i>Dryocopus martius</i>	P		P		
125. <i>Dendrocopos major</i>	?P		PH	min. 40 p	+
126. <i>Dendrocopos medius</i>			NH	1–3 p	+
127. <i>Dendrocopos minor</i>	NH	?	PH	7–10 p	+
128. <i>Falco peregrinus</i>	Z		T, Z		
129. <i>Falco subbuteo</i>	P		P		
130. <i>Falco tinnunculus</i>	Z		PH	10–15 p	+
131. <i>Falco vespertinus</i>			T		
132. <i>Falco columbarius</i>	T, Z		T, Z		
133. <i>Oriolus oriolus</i>	PH	?	PH	6–10 p	
134. <i>Lanius collurio</i>	PH	?	PH	20–30 p	
135. <i>Lanius excubitor</i>	Z		NH	1–3 p	+
136. <i>Lanius senator</i>	NH	1 p			-
137. <i>Pica pica</i>	PH	?	PH	15–20 p	+
138. <i>Garrulus glandarius</i>	Z		PH	?	+
139. <i>Corvus corax</i>			P		
140. <i>Corvus cornix</i>	NH	1 p	P		-
141. <i>Corvus frugilegus</i>	Z		Z		
142. <i>Corvus monedula</i>	T, Z	?	T, Z		
143. <i>Regulus regulus</i>	T		T		
144. <i>Regulus ignicapillus</i>	V		T		
145. <i>Remiz pendulinus</i>			NH	0–2 p	+
146. <i>Cyanistes caeruleus</i>	PH	?	PH	?	
147. <i>Parus major</i>	PH	?	PH	?	
148. <i>Lophophanes cristatus</i>			Z		
149. <i>Periparus ater</i>	T		T, Z		
150. <i>Poecile montana</i>	V		Z		
151. <i>Poecile palustris</i>	NH	0–1 p	PH	5–10 p	+
152. <i>Panurus biarmicus</i>			T		
153. <i>Galerida cristata</i>	PH	?			-
154. <i>Lullula arborea</i>			T		
155. <i>Alauda arvensis</i>	PH	?	PH	?	
156. <i>Riparia riparia</i>	T		NH	0–35 p	+
157. <i>Hirundo rustica</i>	PH	?	PH	?	
158. <i>Delichon urbicum</i>	PH	?	PH	?	
159. <i>Aegithalos caudatus</i>	Z		PH	?	+

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
160. <i>Phylloscopus collybita</i>	NH	?	PH	?	+
161. <i>Phylloscopus trochilus</i>	PH	5–10 p	PH	?	-
162. <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	T		T		
163. <i>Sylvia atricapilla</i>	NH	?	PH	?	+
164. <i>Sylvia borin</i>	PH	?	PH	?	+
165. <i>Sylvia nisoria</i>	PH	?	T		-
166. <i>Sylvia curruca</i>	PH	?	PH	?	
167. <i>Sylvia communis</i>	PH	?	PH	?	
168. <i>Locustella fluviatilis</i>	NH	0–3 M	PH	5–15 M	+
169. <i>Locustella naevia</i>			PH	5–10 M	+
170. <i>Locustella luscinioides</i>			PH	2–6 p	+
171. <i>Hippolais icterina</i>	PH	?	PH	?	
172. <i>Acrocephalus paludicola</i>	T		V		
173. <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	T		PH	10–30 p	+
174. <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	PH	?	PH	90–120 p	+
175. <i>Acrocephalus palustris</i>	PH	?	PH	?	
176. <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	PH	?	PH	3–13 p	-
177. <i>Bombycilla garrulus</i>			Z		
178. <i>Sitta europaea</i>	NH	?	PH	?	+
179. <i>Certhia familiaris</i>	Z		PH	5–7 p	+
180. <i>Certhia brachydactyla</i>	PH	?	PH	10–15 p	+
181. <i>Troglodytes troglodytes</i>	NH	?	PH	?	+
182. <i>Sturnus vulgaris</i>	PH	?	PH	?	
183. <i>Turdus merula</i>	PH	?	PH	?	
184. <i>Turdus philomelos</i>	PH	?	PH	?	+
185. <i>Turdus pilaris</i>	T		PH	3–5 p	+
186. <i>Turdus viscivorus</i>	T		PH	1–3 p	+
187. <i>Turdus iliacus</i>	T		T, Z		
188. <i>Muscicapa striata</i>	PH	?	PH	?	
189. <i>Erithacus rubecula</i>	Z		PH	?	+
190. <i>Luscinia megarhynchos</i>	MH	1 p	PH	20–30 p	+
191. <i>Luscinia svecica cyanecula</i>	T		MH	1 p	+
192. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	PH	?	PH	?	
193. <i>Phoenicurus ochruros</i>	PH	?	PH	?	
194. <i>Saxicola rubetra</i>	PH	?	T		-
195. <i>Saxicola rubicola</i>	T		PH	5–10 p	+
196. <i>Oenanthe oenanthe</i>	PH	3–6 p	T		-
197. <i>Ficedula albicollis</i>			PH	4–10 p	+
198. <i>Ficedula hypoleuca</i>	T		T		
199. <i>Prunella modularis</i>	T		PH	?	+
200. <i>Passer domesticus</i>	PH	?	PH	?	
201. <i>Passer montanus</i>	PH	?	PH	?	

Druh / Species	Výskyt na Vrabcovsku / Occurrence				
	1938–1955	N	1998–2018	N	Trend
202. <i>Motacilla alba</i>	PH	?	PH	?	
203. <i>Motacilla flava</i>	PH	1–5 p	PH	2–10 p	+
204. <i>Motacilla cinerea</i>	PH	6–10 p	PH	15–20 p	+
205. <i>Anthus campestris</i>	V		V		
206. <i>Anthus trivialis</i>	PH	?	T		-
207. <i>Anthus pratensis</i>	T		T, Z		
208. <i>Anthus cervinus</i>			V		
209. <i>Anthus spinoletta</i>			T, Z		
210. <i>Fringilla coelebs</i>	PH	?	PH	?	
211. <i>Fringilla montifringilla</i>	T, Z		T, Z		
212. <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	NH	?	PH	2–5 p	+
213. <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Z		Z		
214. <i>Chloris chloris</i>	PH	?	PH	?	
215. <i>Linaria cannabina</i>	Z		PH	?	+
216. <i>Linaria flavirostris</i>			V		
217. <i>Acanthis flammea/cabaret</i>	V		Z		
218. <i>Loxia curvirostra</i>			T, Z		
219. <i>Carduelis carduelis</i>	PH	?	PH	?	
220. <i>Serinus serinus</i>	PH	?	PH	?	
221. <i>Spinus spinus</i>	Z		Z		
222. <i>Emberiza citrinella</i>	PH	?	PH	?	
223. <i>Emberiza schoeniclus</i>	PH	?	PH	20–30 p	
224. <i>Emberiza hortulana</i>	PH	?			-
225. <i>Emberiza calandra</i>	PH	?	NH	0–5 p	-
226. <i>Plectrophenax nivalis</i>			V		

